

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ

YIL: 10

SAYI: 99

TEMMUZ 1999

DÜŞÜNCEYE ÖZGÜRLÜK

1954

**TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL:10 SAYI:99 TEMMUZ/1998**

Ayda bir çıkar.
Elektrik Mühendisleri Odası İzmir
Şubesi Üyelerine Ücretsiz Yolların.

Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Adına Sahibi:
Eyüp AKPINAR

Yazı İşleri Sorumlusu:
M. Macit MUTAF

Yayın Komisyonu:
Aysegül AKÇAY
Anıl ARIKAN
Lütfi BUYURAL
Seyhun DALGIÇ
Sedat GÜLŞEN
Işıl İNKAYA
Özgür TAMER
Tarkan TEKCAN
Özcan UĞURLU

Yazışma Adresi:

EMO İzmir Şubesi
1337 Sok. No:16 K:8 Çankaya - İZMİR
Tel/Fax: (0232) 489 34 35
emo.izmir1@service.raksnet.com.tr

EMO İzmir Şubesi Bülteninde
yayınlanan her türlü haber ve yazı izin almak
koşulu ile kullanılabilir.
Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur.

Reklam Bedelleri:

Arka dış kapak (Renkli): 110 Milyon TL.
Ön iç kapak (Renkli): 90 Milyon TL.
Ön iç kapak-2 (renkli): 85 Milyon TL.
Arka iç kapak (Renkli): 85 Milyon TL.
İç sayfalar:
Tam sayfa (Renkli): 52 Milyon TL.
Tam sayfa (Siyah/Beyaz): 45 Milyon TL.
1/2 sayfa (Siyah/Beyaz): 23 Milyon TL.
1/4 sayfa (Siyah/Beyaz): 12 Milyon TL.

Grafik Tasarım & Uygulama
Aytül UÇAR

Basım Tarihi: 9.7.1998

Basıldığı Yer:
PROGRAMA TANITIM HİZMETLERİ LTD.ŞTİ.
Tel : 0.232.458 83 53 Faks:0.232.449 01 33

Merhaba,

Herhangi bir konuyla ilgili eleştiride bulunduğumuzda son dönemlerde "eleştirmek kolay, önerinizle gelin" söylemi ile karşılaşıyorsunuz.

Eleştirilerinizle birlikte önerilerinizi sıraladığınızda ise yanıt yok.

TMMOB yıllardır, toplumsal her konuda eleştiri ve önerilerini birlikte yapmıştır. İli Boğaz Köprüsü kurulurken, Gökova'ya termik santral için yer seçilirken.

Eleştiri yapmanın bile katkı olduğu gerçeğini unutup elinin tersiyle itenlerin ne Batı Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan selden, ne de Güney Akdeniz'de yaşanan depremden ders çıkaracağını ve halkımızın geleceğe yönelik olası risklerini azaltıcı önlemleri alamayacağını düşünüyoruz.

Adana'da yaşanan deprem Türkiye'de tüm belediyelere örnek olmalı ve hatalı uygulamalarını düzeltmesi için uyarı görevi görmelidir.

Yaşanan tüm felaketlerin en önemli nedeninin denetim eksikliği olduğu bilinirken birkaç ay önce İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Burhan ÖZFATURA ile İzmir Ticare Odası Başkanı Ekrem DEMİRTAŞ'ın teknik meslek odalarının yapı ve meslek denetimlerini kaldırma girişimleri sonucu yapılarda proje ve yapım aşamasında denetim kalkmıştır.

İzmir'de olası bir depremde zarar görecektir insanları sorumlusu bu iki rantçı zihniyet olacaktır.

Bültenimizin kapağını ve başyazısını DÜŞÜNCE'ye ayırdık. Bilime ve aydınlığa giden yol, düşüncenin korunmasından ve açıkça ifade edilebilmesinden geçer, hapse atılmasından değil.

Bu ülkeyi karanlığa boğanlar, Susurluk batağına sapsayanlar hep bizim için düşündü ve konuştu. Artık yeter diyorsanız düşünceye özgürlük istemelisiniz.

21 Mayıs 1998 tarihinde Sabancı Kültür Merkezinde, Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü, Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü ve Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nin ortak çalışmasıyla düzenlenen "EGE BÖLGESİ ENERJİ FORUMU"nda EMO İzmir Şubesi Enerji Komisyonu'nun hazırladığı ve komisyon adına Cumhuriyet ALPASLAN'ın sunduğu "EGE BÖLGESİ ENERJİ SORUNLARI" başlıklı bildiri yayınlıyoruz.

İzmir-Manisa illerinin elektrik dağıtım tesislerinin işletme hakkı ve ticaretinin GEDAŞ'a verildiği Resmi Gazete'de yayımlandı. Kamuoyunda hiçbir yönü açıklığa kavuşmamış olan bu ihalenin hangi temeller üzerinde yapıldığı ve hangi koşullarda verildiği, bu sürecin basına yansıyan yorumları tabiki izlenmeliydi ve izlendi; başlığı "Bir Özelleştirme Öyküsü! GEDAŞ". Hukuk köşesinde de bu konunun hukuksal değerlendirmesini Odamız avukatı Zeki İŞLEKEL hazırladı.

Liberal bir Fransız sendikasının internette yayınlamasıyla ülkelerin gündemine giren, böylelikle son günlerde adını sıkça duyduğumuz MAI ve bu konuyla ilgili farklı düşünceler Oda Yönetim Kurulu Üyesi Tafat CANPOLAT tarafından derlendi.

Geçen sayı başladığımız ve birbirinden farklı bakışları yayınladığımız Mühendislik Etiği ile ilgili değerlendirmelerimizi sürdürüyoruz. Bu konuda MMO-III.Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi'nde sunulan bir bildiri yayınlıyoruz.

Kimi zaman bakmaya doyamadığımız güzelim doğanın afete dönüştürülmesine izin vermeyelim. Doğaya da insana da kıymayalım.

YAYIN KOMİSYONU

KONUŞMA, YAZMA DÜŞÜNMEK SERBEST

Ülkemiz için can yakıcı bir sorun olan düşünce özgürlüğü, insan hakları literatüründe temel haklar olarak ifade edilen birinci kuşak haklardan olup kişisel ve siyasal haklar kapsamındadır. Düşünce özgürlüğü, tek tek insanların görüş edinme, bilgi ve düşünceleri arama, ulaşma, alma ve yayma ile ifade edebilme konularının toplamıdır.

İnsanlığın tarihsel birikim ve mücadelesi sonucu, insan hak ve özgürlüklerini tanımlayan çeşitli belge ve sözleşmeler oluşmuş ve bunlar birer standart olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle ülkelerin ekonomik düzeyleri, gelişmişlikleri, az gelişmişlikleri ve siyasal yapıları dikkate alınmaksızın tek tek her devletin onayına sunulmuştur. IV. Henri tarafından 1598'de imzalanan Nantes Fermanı'nda 1950 Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve diğer yerel, bölgesel sözleşmelere kadar tümü insanlığın ortak değeridir.

Türkiye için hemen söylenebilir ki düşünceyi ifade özgürlüğünün önünde yasal ve fiili birçok engel bulunmaktadır. Ülkemiz düşünceyi, ifade özgürlüğünü tanımlayan sözleşmelerden birçoğunun imzalamasına ya da onaylamasına karşın, bunları iç hukukuna yansıtmamıştır.

Antidemokratik hükümlerle dolu 1982 Anayasası, Terörle Mücadele Yasası (özellikle 7. ve 8. maddeler) Türk Ceza Yasası ve Siyasi Partiler Yasası gibi birçok yasa da toplam 158 yasa maddesi ve hükümü düşünceyi ifade etme özgürlüğü önünde engeldir.

Düşünce özgürlüğü, ifade etme özgürlüğü bir değer taşımamaktadır. Yayma ve ifade olmaksızın sahip olunan düşünce ve yaratılan birikimlerin değerini tartışmak anlamsızdır.

Peki düşünce özgürlüğünün sınırları nereye kadar olmalı ve nasıl saptanmalı?

Bunun sınırı bizce şiddet kelimesinin içinde saklıdır. Şiddeti özendirmeyen, örgütlemeyen ve övmeyen her düşünceyi bu kapsamda değerlendirmeliyiz. Elbette düşünceyi ifade özgürlüğünü olmadığı bir yerde diğer özgürlüklerden özellikle de örgütlenme özgürlüğünden söz etmek olası değildir.

Geçtiğimiz günler düşünce suçlarının cezaevlerinde "zorunlu ikametleri" açısından hareketli geçti. Önce Eşber Yağmurdereli Çankırı Başsavcısının salıverme kararını geri almasıyla ertelenen cezasından, ardından Saruhan Oluç halkı askerlikten soğutmak suçundan, sonra da Ragıp Duran da yaptığı röportajdan dolayı birer birer "içeriye" alındılar. İsmail Beşikçi ve Haluk Gerger onları içeride karşıladı. Münir Ceylan, İsmail Beşikçi, Can Yücel, Ercan Kanar, Şanar Yurdatapan da sıradalar. Acı olan 4. güç basının bu konudaki sessiz ve yabancılaşmış tavrı. Herhalde demokrat olmak teşvil dönemleriyle sınırlı.

Her türlü gerici ve ırkçı politikacıya sahip çıkan "kutsal ittifak"ı oluşturan partilerin ikinci demokrasi mücadelesini başlattıkları iki yüzlü politikalarla siyasete müdahale etmeyen ya da edemeyen geniş kesimlerin bir zaafı olarak değerlendirilmeli, politikacıların ayrıcalığı halkın çıkar ve istekleriyle yer değiştirmelidir.

Ey demokrasi, geldiysen kapıya üç defa vurma kapı açık!

Düşünce özgürlüğü, ifade etme özgürlüğü bir değer taşımamaktadır. Yayma ve ifade olmaksızın sahip olunan düşünce ve yaratılan birikimlerin değerini tartışmak anlamsızdır.

Mehmet GÜZEL
EMO İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

TMMOB**DEPREM FAKETİNİN ARDINDAN****HERKESİ DUYARLI OLMAYA ÇAĞIRIYOR**

Bölgedeki deprem nedeniyle yaşamlarını yitirenlerin ailelerine başsağlığı diliyor ve yaralı olarak kurtulanların da bir an önce ağıllıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

Bölgede yaptığımız inceleme ve tespitlerinizi dile getirmediğimizden önce, Türkiye'nin çok etkili bir deprem kuşağı üzerinde olduğunu ilinmesini isteriz.

Ülkemizin yerleşim alanlarının %95'i, sanayi tesislerinin ise %98'i deprem riski yüksek alanlarda yer almaktadır. Her 11 yılda ortalama bir depremin meydana geliyor olması, depremlere hazırlıklı olmamızı ve bu koşulların gerektirdiği önlemleri almamızı zorunluluk haline getirmektedir.

Türkiye henüz depreme karşı dayanıklı yapı üretmede, deprem sonrası kurtarma ve yardım organizasyonunda denetimsizlik ve yetersizlik içerisindedir.

Deprem bölgesinde ve özellikle Ceyhan'da yolaçtığı yıkımların ve ağır hasarın ortaya çıktığı yapılaşma alanları daha çok, yüksek katlı, yoğun inşaat alanları ve yeni yapılarıdır.

Bölgenin zemin özellikleri dikkate alınmadan yerel yönetimler tarafından verilen yoğun ve yüksek yapılaşmalar hasarın ağır boyutlara ulaşmasına neden olmuştur.

Türkiye'nin diri fay haritaları ve deprem bölgesi haritaları dikkatli şekilde yapılmış ve ilan edilmiş olmasına rağmen yerleşim alanlarının seçilmesi ve planlanmasında gözönüne alınmamıştır.

Yaptığımız incelemeler sonucunda; "karpuzcu" müteahhit örneğinde olduğu gibi, ehil olmayan kimselerin tamamen aşırı kar amacı ile müteahhitlik yaptıklarını, yerel yönetimlerin mesleki denetimlerini uygulamadıklarının ve böylece mühendislik hizmetlerinin halka ulaşmasının engellendiğini tespit etmiş bulunmaktayız.

Bunun sonucu olarak, kullanılan inşaat malzemelerinin standartlarının düşük olduğu, demir ve beton kalitesinin teknik koşullara uymadığı görülmüştür.

1. ve 2. derece deprem bölgesi olan yörede meslek odalarımızın yıllardır yaptıkları uyarılar, merkezi yönetimler ve belediyeler tarafından

dikkate alınmamıştır. Belediyelerin siyasi ve ekonomik rant hesapları ön plana çıkmış, kent planları bu çıkarlar doğrultusunda sürekli olarak değiştirilmiştir.

Deprem sonrası kurtarma ve yardımlarda yaşanan eksiklik ve kargaşa, depremden zarar görmüş halkı zor durumda bırakmış, halk zor koşullarda yaşamaya terk edilmiştir. Bu terkedilmişliğe rağmen, bu sonuçların sorumluları olan siyasi parti temsilcileri bir felaket ortamını dahi şov alanı olarak kullanmaktadırlar. Oysa halkın ihtiyacı; bugüne kadar hala sağlanmamış olan gıda, battaniye, çadır ve sağlıklı yaşam ortamlarıdır.

TMMOB ve yerel birimler olarak;

- Halkın zorunlu ihtiyaçlarının, daha fazla vakit geçirmeden derhal karşılanmasını,

- Belediyelerin mesleki denetim uygulamasını zorunluluk haline getirmelerini,

- Özellikle bölgeyi etkisi altına alan aktif fay zeminindeki olası deprem gelişmelerini izlemek üzere, deprem kayıt cihazlarının acilen yerleştirilmesini,

- Yapı üretim sürecinin sıkı bir denetim altına alınarak, yapı yapma kurallarının bilimsel olarak ve kamu çıkarları açısından düzenlenmesini,

- Yerleşim ve yer seçimi kararlarının "Deprem Risk Analizleri"nin dikkate alınarak hazırlanmasını istiyoruz.

Meslek Odalarımızın, deprem anından başlayan ve gönüllü olarak sürdürdüğü, halka yardım ve bilgilendirme çalışmalarının devam edeceğini ilan ediyoruz.

30.06.1998-Ceyhan
Yavuz ÖNEN (Genel Başkan)

YITİRDİK...

Rıza AKÇA (1969-30.06.1998)

Salihli doğumlu Rıza AKÇA 1993 yılında ODTÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Bir süre İzmir'de değişik kuruluşlarda görev alan AKÇA, son yıllarda Salihli ilçesinde kardeşleriyle birlikte çırçır fabrikası işletiyordu.

Ekonomiyi yönettiklerini iddia eden siyasi iktidarların sorumlu olduğu bozuk ekonomik düzenin yarattığı olumsuz ortamda üzücü bir şekilde yitirdiğimiz AKÇA'nın yakınlarına ve meslektaşlarımıza başsağlığı diliyoruz.

TMMOB GENEL KURUL BİLDİRİSİ

Halkımıza,

TMMOB'nin 35. Olağan Genel Kurul'u, mevsim normallerinin üzerindeki Mayıs yağmurlarının, Batı Karadeniz Bölgemizde ve Hatay yöresinde bereket yerine felaket yarattığı acılı günlerde toplandı. Bu talihsiz rastlantı, yıllardır TMMOB'nin dile getirdiği gerçekleri bir kez daha dramatik şekilde kanıtlanması açısından da ders verici niteliktedir.

Batı Karadeniz, yakın geçmişteki benzer diğer doğal afetlerde de saptandığı gibi mühendislik ve mimarlığın yerleşme ve kalkınma politikalarından dışlanması yüzünden bu felaketi yaşamaktadır. Çünkü mühendis ve mimarlığın evrensel meslek ilkeleri, bilimi ve toplum yararını temel almakta; ülkemize egemen kılınan soygun düzeni, rant ekonomisi ve yağmaya dayalı politikalar ise çıkarlarına ters düşen bu ilkeleri karar ve uygulama süreçlerinin dışında tutmaktadır.

Nitekim, son sel felaketinin yaşandığı yerleşme merkezlerindeki incelemeler de, mühendisliğin ve mimarlığın gerekleri yerine, sadece arazi rantından beklentilerle biçimlenmiş, ilkel ve denetimsiz bir bilim dışı sürece bağlı olarak gerçekleşen, alt yapısız imar uygulamalarının temel neden olduğunu açıkça göstermektedir. Bu anlamda TMMOB üyesi mühendis ve mimarlar bugün mesleklerini ülkemizin ve toplumun hizmetine sunamama durumu ile karşı karşıyadırlar.

Bütün mühendislik ve mimarlık disiplinlerince ülkemiz ve toplumumuzun çıkarı için üretilen plan, proje ve programlar yönetimlerce tersine dönüştürülmektedir. Uygulanan politikalar ayrıca mühendislik ve mimarlık eğitimindeki kalitenin giderek düşmesine de neden olmaktadır.

Emperyalizm ve onun temsilcileri olan kuruluşların ve çok uluslu şirketlerin, küreselleşme adı altında oluşturdukları mekanizmalarla, halkımızın daha çok işsizliğe, pahalılığa ve yoksulluğa itildiği; **özelleştirme** adı altında KİT ve diğer kamu kaynaklarının yağmalandığı ve talan edildiği bir dönemi yaşıyoruz.

Çok uluslu şirket oligarşilerini pekiştirmek üzere, bütün gelişmekte olan ülkeler gibi, ülkemizin de sömürgeleştirilmesini amaçlayan ve sermayenin anayasası olarak adlandırılan Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI) ile ulusal egemenliğe ve halkımızın çıkarlarına karşı olan ve ulusal hukuka aykırı bir şekilde uygulanmak istenen Uluslararası Tahkim Anlaşması (MIGA) ülkemizin gündemindedir. Emperyalist dünya devri çok uluslu şirketler, kendi hukuk tanımazlıklarını tüm dünyaya hukuk olarak dayatmaktadırlar. Yüksek yargı organlarını devre dışı bırakmak ve ülkemizde TBMM'nin yetkilerini kısıtlamak istemektedirler. Görevimiz buna karşı çıkmaktır.

Ülkemiz bugün, özellikle son 40-50 yıldan bu yana ülke yönetimindeki siyasi kadroların uyguladıkları politikalarla ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alanlarda çok boyutlu ve karmaşık sorunlarla karşı karşıya bırakılmıştır. Ülke yönetimindeki kadroların çoğunluğu, ülke ve toplum yararına politika üretmekten uzak,

yabancı emperyalist güçlerin temsilcisi kuruluşlarla işbirliği halinde ülke kaynaklarının dış ve iç tekellerce talan edilmesine önayak olmaktadır, onlarla ortaklık halindedirler.

Geçimlerini çalışarak sağlayan halkın yaşam koşulları gidere ağırlaşmıştır. Son on yıllık dönemde işçilerin, kamu çalışanlarının ve üreticilerin ulusal gelirden aldıkları pay giderek azalmış, sermaye gelirleri ise olağanüstü artmıştır. Bu durum serbest piyasa ekonomisi adı altında hırsızlık, soygun ve rüşvetin hakim olduğu üretim dışı bir rant ekonomisinin varlığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu sistemde, mühendis ve mimarlar gözden çıkarılmıştır. Çünkü **rant ekonomisinde** mühendis ve mimarların yeri yoktur. Mühendis ve mimar ancak ve ancak üretimde var olabilir.

Yönetilenlerin, yönetime katılımını ve katılıma yönelik araçları dışlayan **sözde demokrasiye** sahibiz. Söz, yetki, karar mekanizmalarında bugün, halkın gerçek temsilcileri yer almamaktadır.

Ülkeyi yöneten kadroların çoğunluğu, emperyalizme, yerli temsilcilerine ve işbirlikçilerine hizmet etmekte, ülkemizi her alanda dışa bağımlı kılmakta, kaynaklarımızı satmakta ve insan hak ve özgürlüklerine karşı durmaktadırlar. Eleştirdiğimiz mevcut sistem ve toplumu daha da geri götürmeye çaba gösteren kadrolar, çoğu zaman iktidar olabilmektedirler. İç ve dış borçlar, ülkemizi insanlarının geleceğini ipotek altına alacak boyutlara ulaştırılmış durumdadır.

Halkımızın çoğunluğu, kasıtlı olarak ülkemizi demokratikleşmesi yönünde çaba gösterebilecek eğitim, kültür ve bilinç düzeyinden yoksun bırakılmıştır. Düzenin devamından yana olanlar ile mevcut düzeni daha da ileriye götürmek isteyenler halkın bu eksikliğinden yararlanarak mesafe katetmektedirler. Toplumumuz, demokratikleşmenin önündeki engellerin aşılması için, sistemi etkileyecek örgütlü bir yapıyı henüz oluşturamamıştır. Bu anlamda halkımızın aydınlatılması yönünde bizlere de çok büyük görev düştüğünün bilincindeyiz.

Ülke yönetiminde söz sahibi olan siyasi parti ve kadroların demokratik gelenek ve kurumları oluşturmaktan uzaktırlar. Demokrasimiz, lider egemenliği altındaki partiler demokrasisine, bu partiler demokrasisi de delege demokrasisine indirgenmiş durumdadır. Bu anlamda ülkemizin en önemli ve birinci sorunu olarak adlandırılan sorunun, emperyalizmin "böl-yönet" politikaları ile çözümlenemeyeceğinin bilincindeyiz. Bu politikalara karşı çözüm Türk-Kürt, Alevi-Sunni, kısacası emperyalizmin dayatmaya çalıştığı etnik köken ve mezhep ayrımcılığına karşı bütün Türkiye insanının demokratik insiyatifinde olduğuna inanıyoruz.

Türkiye'nin en temel sorunlarının başında gelen Kürt sorunu 70 yıldır baskıyla-asimilasyon politikalarıyla-zorunlu göçlerle çözülmeye çalışılmaktadır. Ancak 84 milyar dolar kaynak aktarılan bu uygulama sonucunda 30 binin üstünde insan hayatını yitirmiş, 3000 köy boşaltılmış, yüzbinlerce insan köyünden, toprağından tarlasından, doğal hayatından kopararak büyük kentlere göç zorlanmıştır. Bu kirli savaşla ülke ekonomisi ipotek altına alınmış tüm emekçi halklarımız yoksulluğa, işsizliğe, açlığa mahkum

dilerek tüm ülke toplumsal, sosyal çöküntü içine itilmiştir.

Cumhuriyet'ten bu yana bağımsızlığa, aydınlanmaya ve emeğe karşı olanların maskeleri, hiçbir dönemde bu kadar düşmemiştir. Buna neden olanlar yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızı emperyalizme, okuluslu şirketlere peşkeş çeken, Türkiye'nin ekonomisini, siyasetini, kültürünü, tarımını, sanayiini, ordusunu, sonuçta devletini bağımlı hale getiren, tarikatlara, gericiliğe ödün vererek, oy alma ve iktidarını devam ettirme uğruna dini siyaseti alet eden **siyasi iktidarlardır.**

Toplumsal değerlerin gittikçe yok edildiği, kültürün arabeskleştiği, mafya, tarikat ve çetelerin devleti yöneten kadrolarla özdeşleştiği, TBMM'nin Ulusal Kurtuluş Savaşı süreci ve sonrasında taşıdığı gelenek ve tarihsel misyondan gün geçtikçe uzaklaştığı bir dönemden geçiyoruz.

İşkenceler, faili meçhul (belli) cinayetler, yargısız infazlar hala devam ediyor...

Toplumsal çıkarlar yerine bireyciliğin, köşe dönmeçiliğin körüklendiği bir ortamda yaşıyoruz. Çürümüş, kokuşmuş düzen ve mevcut kadrolar, şeriatçı ve ırkçıların gelişmesine ve düzene seçenek olmasına zemin hazırlıyor.

Bizler, bilimsel düşüncüyü, insan aklını rehber edinen; çağdaş, laik ve demokratikleşmeden yana; fikir ve inançlara saygılı, hoşgörülü ve sevecen; emeği en yüce değer sayan, doğrulardan yana ve haksızlıkların karşısında olan; ezilen, sömürülen yoksul halkın yanında, gerçekleri söylemekten ve yanlışları eleştirmekten çekinmeyen, ülke sorunlarıyla yakından ilgilenen ve çözüm yolları arayan; ülke ve toplum çıkarlarını kendi çıkarlarının önünde tutan, özverili, zorluk ve yoksulluklarla savaşmaktan yılmayan TMMOB üyeleri olarak;

Bağımsızlık, gerçek demokrasiden, insan hakları ve özgürlüklerden yana olan tüm kişi ve kurumların; asgari müştereklerde biraraya gelerek ve örgütlenerek toplum yaşamına katılması; yaşanan sorunları sahiplenerek çözüm yolu üretmesi, sistemi etkilemek ve yönlendirmek için güçbirliği yapmasının gerekli olduğuna inanıyoruz.

Cumhuriyetin ekonomik ve toplumsal mirasına karşı IMF ve Dünya Bankası'nın özelleştirme dayatmalarına, sadece muhalif kimliklerle karşı çıkılmayacağını bilincindeyiz. Bu saldırılar, ülkemizdeki tüm demokrasi, bağımsızlık, aydınlanma, emek güçlerinin ve Cumhuriyete sahip çıkma bilinci taşıyan tüm halkımızın birliği ile göğüslelenebilir. TMMOB böyle bir birliğin parçası ve bilimsel karşı çıkış tezleriyle beyni olmak zorunda olup, bu çaba içerisindeyiz. TMMOB'nin yanı sıra, bilimin, bilimsel düşüncenin ve aydınlanmanın yanısırdır.

Ayrıntılı yanlarımızı değil, karşı devrimcilerin ve karşı güçlerin oyunlarının boşa çıkarılması için birlik taraflarımızı öne çıkarmak durumunda olduğumuzun bilinciyle; sistemden beslenen, sistemin devamından yana olanlara karşı bir güç oluşturma sorumluluğumuz olduğunu ve bunu gerçekleştirmenin çabası içinde olacağımızı ifade ediyoruz.

Ülkemizde gerçek bağımsızlık, demokrasi, aydınlanma ve

emekten yana ideallerin hayata geçirilmesi için, insanın insan tarafından sömürsüne son veren sınıfsız, sömürsüz bir sistem yaratılması çabası içinde olacağız.

Kürt sorununun çözümü acil barıştır. Askeri değil, siyasi; bugünlerde alınacak 3.5 milyar dolarlık helikopter-tank yerine bitirilmeyen GAP'ın tamamlanmasıdır; bölge afet bölgesi olarak ilan edilip tıpkı Dinar gibi, Erzincan gibi yeniden imar edilerek göçeden insanlara eski topraklarında yaşanabilir ortamlar yaratmaktır; savaşa aktarılacak kaynakların yarısından itibaren bölgede ekonomik yatırımlara aktarılmasıdır.

Toplu sözleşme ve grev hakkı içermeyen, temsil yetkisi oluşumunu, hiçbir biçimde makul ve gerçekleştirilebilir olmayan örgütlenme oranına bağlayan bir kamu çalışanları sendika yasasına karşıyız. Bu anlamda örgütlenme hak ve özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılması için çaba sarfedeceğiz.

Çabamız halkımızı, emperyalizmin oluşturduğu yeni sömürü mekanizmalarına ve onun güdümündeki gericiliğe ve ırkçılığa karşı uyarmak ve aydınlatmaktır.

Başta stratejik sektörler olmak üzere, özelleştirmeye karşıyız. Bu çerçevede Özelleştirme İdaresi Bakanlığı'nın lağvedilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Çabamız ekonomide, siyasette, kültürde ve askeri alanda tam bağımsızlığın ve gerçek demokrasinin hayata geçirilmesi içindir.

23.05.1998

TMMOB 35. GENEL KURUL DELEGELERİ-ANKARA

TMMOB SEL FELAKETİ RAPORU

21 Mayıs 1998 günü Batı Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan "sel felaketinin" neden ve sonuçlarını yerinde incelemek, alınabilecek kısa, orta ve uzun vadeli önlemleri saptamak ve kamuoyuna duyurmak amacıyla TMMOB bünyesinde, ilgili meslek odalarından uzmanların ve akademisyenlerin katılımıyla teknik bir heyet oluşturuldu. TMMOB heyeti 28-30 Mayıs 1998 tarihleri arasında Bartın, Zonguldak, Karabük il-ilçe ve köylerinde, bölgedeki yerel TMMOB temsilcilerinin de katılımıyla 3 gün süreyle incelemelerde bulundu.

Uzmanların gözlemleri ana başlıklar halinde aşağıdadır;

- 1.Yerleşim yerlerinde ve yakınlarındaki nehir yataklarının ve taşkın bölgelerinin daraltılarak kentsel fonksiyonlara açıldığı,
- 2.Orman alanlarının, yerleşim ve tarım amaçlı olarak tahrip edilerek erozyonu ve sediman taşınımını arttırdığı,
- 3.Potansiyel heyelan tehlikesi taşıyan jeolojik formasyonların bölgede büyük yayılım gösterdiği ve yerleşim alanlarının bu birimleri üzerinde yoğunlaştığı,
- 4.Demiryolu ve köprülerinin, karayolu ve köprülerine oranla daha az hasar gördüğü,
- 5.Nehirlerin denize boşaldığı kesimlerde daha fazla tahribat olduğu gözlemlenmiştir.

Konuyla ilgili ayrıntılı teknik rapor önümüzdeki günlerde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine sunulacaktır. Yukarıda değinilen

genel sözlerden de anlaşılacağı gibi;

Ülkemizde yıllardır, şehircilik bilimine, mühendislik ve mimarlık ilkelerine aykırı bir şekilde sürdürülen ranta ve yağmaya dayalı imar politikaları sonucu, nehir yataklarında ve taşkın bölgelerinde artan yapılaşmalar nehir yataklarını daraltmış, nehirlerin doğal akış sistemini bozmuştur.

Bu bölgelerde kurulan yerleşme alanları ve sanayi tesislerinin katı ve sıvı atıkları, yıllardır ıslah çalışması yapılmadığı için zaten dolu olan nehir yataklarının daha da dolmasına ve su taşıma kapasitelerinin düşmesine neden olmuştur.

Topoğrafik yapının ve jeolojik birimlerin özellikleri nedeniyle bölgede sık sık heyelanlar oluşmaktadır. Orman tahribatları ve doğal dengeye müdahaleler heyelanları ve erozyonu hızlandırmış, nehir yataklarına taşınarak, orada biriken sediman miktarlarında artışa neden olmuştur. Bu da nehirlerin su taşıma kapasitelerini olumsuz etkilemiştir. Bölgede heyelan tehlikesi halen sürmektedir.

Yörede özellikle açmalar sonucu oluşan orman tahribatı, nehirlere su toplayan yağış havzalarında yoğunlaşmıştır. Bu durum yağış sularının tutulmamasına, yüzeysel akış süresinin kısılmasına ve nehre karışan su miktarında ani ve büyük artışlara neden olmuştur.

Yapılan incelemeler sonucunda, Batı Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan su baskınlarının doğal afet olmadığı, tam anlamıyla bir imar ve rant felaketi olduğu bütün açıklığıyla görülmüştür. Bölgede mevcut nüfus yoğunluğunu ve rant beklentilerini arttırmayı amaçlayan planlama çalışmaları halen sürdürülmektedir.

1950'li yıllardan beri mühendis ve mimarların tüm uyarılarına rağmen, planlama disiplinin temel ilkelerine karşı çıkılarak, plansız kentleşmenin yolunu açan, imar aflarıyla, alt yapısız, kaçak binaların çoğalmasını bir anlamda teşvik eden, orman alanlarının tahribine ve talan edilmesine göz yuman ranta dayalı çağdışı imar politikalarını ısrarla sürdüren siyasi iktidarlar yaşanan felaketin asli sorumlularıdır. 1985 yılında çıkarılan 3194 sayılı İmar Kanunu ile yetkilendirilen yerel yönetimler de sorumlulukta pay sahibidirler.

Sonuç olarak mevcut politikaların sürdürülmesi durumunda, ileride yaşanabilecek felaketlerin boyutlarının daha da büyük olacağını söylemek kehanet olmayacaktır.

02.06.1998

TMMOB Yönetim Kurulu

ÇOCUKLAR İÇİN TEMEL BİLGİSAYAR KURSU

Başlama Tarihi: 28 Temmuz 1998

Toplam 24 saat - Salı/Cuma - 13.00/16.00

Ücret: 6.000.000 TL.

EMO Eğitim Merkezi Tel: 421 35 45

ENERJİ BAKANI DORUKTAYSA KİM ÇUKURDA?

Nokta dergisinin her yıl geleneksel olarak düzenlediği "**Çukurdakiler Ödülleri**" bu yıl da sahiplerini buldu. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur ERSÜMER'in "**yılın politikacısı**" ödülünü kazanması ise Türkiye'nin içinde bulunduğu koşulların bir karizma tablosuna işaret ediyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur ERSÜMER, hangi somut başarıların karşılığında "**doruğa çıkmış**" bulunuyor?

Türkiye'nin temel önceliklerinin değil, yabancı sermayenin çıkarlarının beklentisini yaptığı için mi? Enerji sektörünün bir talar sofrasına çevrilmesine katkıda bulunduğu için mi?

İdari Yargı'ya devre dışı bırakmayı öngören girişimlere katıldığı sonuçlanan onlarca davaya rağmen, hukuk tanımaz bir tutumu sürdürdüğü için mi?

"**Eneji Krizine Sürükleniyoruz.**" yalanlarını kamuoyuna aktaran bir mekanizmanın yani Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, enerjide bir yönetim krizi yaşadığı gerçeğini kamuoyundan sakladığı için mi?

Türkiye'nin stratejik yatırımları olan santralleri, 2 yıllık gelirler karşılığında 20 yıllığına özel sektöre devrettiği, Türkiye'nin dağıtım şebekesini medya gruplarına peşkeş çektiği, Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle, kamunun yatırım zorunluluğunu ulusaşırı tekellerin yüksek kar beklentisine feda ettiği için mi?

Başarılı Bakanın başarıları arasında ETKB bürokratlarının, Türkiye'nin bağımsızlığını ve geleceğini tehlikeye atacak şekilde, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ın etkisiz hale getirilmesi programı da yer almakta mıdır?

Sayın ERSÜMER, dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesiyle yeni AKTAŞ'ların oluşturulmasına, yani hukuk tanımazlığa ve keyfiliğe, gecekondular devlet anlayışına yol açan uygulamalara "**nezare**" ettiği için mi doruğa çıkmış bulunmaktadır?

ABD Ticaret Bakanı William DALEY'in pervasız taleplerine "**sömürge ülkesinin bakanı**" gibi arka planı üzerinde hiçbir fikre sahip olmadan, sorgulamadan ve kamuoyunda tartışmaya açmadan "**Evet, tahkim gereklidir.**" dediği için mi?

Dünya çapında bir çöküş süreci yaşayan nükleer endüstriyi, gelişmiş kapitalist ülkeler hızla terk ederken, Türkiye'yi **hiçbir ekonomik, teknik, hukuk ve çevresel dayanağı bulunmayan** Akkuyu Nükleer Santral ihalesine mahkum ettiği için mi? Nükleer santral ihalesinin kritik aşamasında Nükleer Santraller Daire Başkanı'nı, teklif veren AECL'in dayatması sonucu görevden aldığı için mi?

Elektrik Mühendisleri Odası, Nokta dergisinin bu "**geleneksel doruğa çıkarma**" girişimini yanlıcı ve göz boyamaya dönük bir halkla ilişkiler faaliyeti olarak değerlendirmektedir. Medya ETKB hakkında objektif bir habercilik yapmayı düşünüyorsa enerji dağıtım ihalelerinden pay kaptan medya tekellerinin TEAŞ, TEDAŞ ve TAEK'de yaşananları nasıl görmezden geldiğini haber yapmaktan başlayabilir. Uluslararası tahkimi kimlerin "**doruklara**" çıkardığını, Çok Tarafli Yatırım Anlaşmaları (MAI) ile ulusal bağımsızlığımızın nasıl ve ne pahasına peşkeş çekildiğini araştırabilir. Bu ülkenin bağımsız, yurtsever basın emekçilerine çağrımız şudur; "**Gelin önce olup bitenleri açığa çıkaralım, halkımız neyi doruğa çıkaracağını, kimleri çukurda bırakacağını bilir.**"

02.06.1998 EMO Yönetim Kurulu

EMO KOORDİNASYON KURULU TOPLANDI

EMO 36. Dönem 1. Koordinasyon Kurulu 21 Haziran 1998 tarihinde Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Samsun ve Trabzon Şubeleri ve Merkez Yönetim, Onur ve Denetleme Kurulları'nın katılımı ile Bursa'da toplandı.

Toplantı gündemi;

-Basın açıklaması

-EMO 36. Dönem Çalışma Programı çerçevesinde görevlendirmeler

-Şubelerin dönemlik çalışmalarının değerlendirilmesi

-Mali işleyiş, konulardan oluştu.

Koordinasyon Kurulu tarafından yapılan basın açıklamasında özetle;

75. yılını kutlayan Cumhuriyet tarihinde en büyük kriz yaşadığı, küreselleşme adı altında mandacılığın kader, bağımsızlığın ise lüks olarak görüldüğü, idarelerin hukuk devleti olmanın gerektirdiği mahkeme kararlarına uyma zorunluluğunu değil, borçlu ve tabii olduğu sermaye kesimlerinin beklentilerine uymayı esas aldığı belirtildi. Ayrıca İstanbul ili Trakya yakasının elektrik dağıtım görevi Doğan Grubu (Kanal D), Bursa bölgesi İhlas Holding'e (TGRT), Kocaeli-Gebze bölgesi Ceylan İnşaat AŞ (CTV), İzmir-Manisa bölgesi Süzer Holding AŞ (Kent TV), Balıkesir-Çanakkale bölgesi Avrupa ve Amerika Holding AŞ'ye (Show TV) verilerek elektrik dağıtımının medya tekellerine terk edildiği, Susurluk Çetesi gibi hukuk tanımaz medya çetesi oluşturulduğu, 3984 sayılı RTÜK Yasası'nın 29. maddesi nin yok sayıldığı vurgulandı.

Yalnızca dağıtım müesseselerine devletin bugüne kadar yaptığı ve bir kısmı hala devam eden toplam 59 milyar 147 milyon

55 bin dolar yatırımın olduğu, abonelerinin katılım payının ise 5 milyar 551 bin dolar olduğu, buna karşın bu kurumların 30 yılına sadece 2 milyar 625 milyon dolara devredildiği açıklandı.

Türk Telekom ile GSM işletmecisi firmalar arasında yapılan arabağlantı anlaşmasının açıklanması gerektiği, kurumun zarara uğratılmaması ve diğer nedenlerle anlaşmanın kamuoyuna açıklanması için Oda'nın idari başvuruda bulunduğu belirtildi.

Toplantının diğer gündem maddelerinde 36. Dönem Çalışma Programı tartışmaya açıldı.

Program, Kurumsal Dönüşüm, Araştırma Yayın ve Tanıtım Merkezi, Proje Yaklaşım, Etkin Yönetim, Örgütsel Tanıtım, Dışa Dönük Eylem başlıklarında tartışıldı.

Açılımlar-Hedefler bölümünde ise; Bilgi-Belge Birimi, Araştırma Raporlarının Örgütlenmesi, Basına ve Kamuoyuna Yönelik Çalışmaların Örgütlenmesi, Süreli ve Süresiz Yayın Programının Örgütlenmesi, Reklam Servisinin Örgütlenmesi, Kongre, Konferans ve Toplantıların Örgütlenmesi, Belgesel Hazırlıklar konuları görüşüldü.

Odamız 36. Dönem çalışmalarında aşağıdaki kongre, konferans ve toplantılar yapılacaktır.

- Uluslararası Nükleer Enerji Şurası
- Bilişim sektörüne yönelik toplantılar
- Elektrik, Elektronik ve Bilgisayar Mühendisliği Eğitimi
- Profesyonel Mühendislik Kurultayı
- TMMOB Öğrenci Kurultayı
- ÇTYA ve Uluslararası Tahkim konulu sempozyum
- Dünya ve Türkiye'de Enerjinin Ekonomi ve Politikası
- Türkiye'nin Ulusal Enformasyon Altyapısı ve Geleceği
- 2000 Yılında Türkiye'nin Bilim ve Teknoloji Politikaları
- 2000 Yılında Mühendislik ve Mimarlık Sorunları ve TMMOB Örgütlenmesi Kurultayı

• Sektör Çalışanları Kurultayı

1999 yılında gerçekleştirilecek olan Elektrik-Elektronik ve Bilgisayar Mühendisliği 7. Ulusal Kongresi için Gaziantep Şubesi, EMO 1999 Ajandası için Ankara Şubesi, Elektrik-Elektronik ve Bilgisayar Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu'nun gerçekleştirilmesi için Şubemiz talepte bulundu.

Mali konularda ise Oda merkezinin genel giderlerinin karşılanması, etkinliklerin ve organizasyonların gerçekleştirilmesi için Şubelerden yapılacak aktarımlar görüşüldü. Şubemizin, Ankara Şube ile birlikte tüm ödeme ve taahhütlerini yerine getirdiği belirtilerek, diğer Şubelerin aktarımlarını gerçekleştirecekleri bir program yapıldı.

Şube çalışmalarının raporlar halinde tüm katılımcılara dağıtılması nedeni ile ayrıntılı olarak okunmasına gerek görülmedi ve toplantı aynı gün kapanış konuşmasından sonra sonlandı.

EMO SANAT MÜZİĞİ KOROSU FASIL GEÇESİ

EMO İzmir Şubesi Türk Sanat Müziği Korusu 29 Temmuz 1998 Çarşamba günü EMO Lokali'nde Türk Sanat Müziğinin seçme eserlerinden oluşan bir fasıl sunacaktır. Sanat Müziği seven tüm üyelerimizi bekliyoruz.

ŞUBE DANIŞMA KURULU 2. TOPLANTISI YAPILDI

Şube Yönetim Kurulu'nun asil ve yedek üyeleri, daha önceki dönemlerde bu görevi üstlenmiş üyeler, Şube komisyonlarında yer almış üyeler ile Şube Delegeleri, İşyeri Temsilcileri ve Yönetim Kurulu'nun gerekli gördüğü diğer üyelerden oluşan 22. Dönem Şube Danışma Kurulu 25 Haziran 1998 tarihinde toplandı.

Toplantının gündemini Şube çalışmaları ve önümüzdeki dönem etkinlikleri oluşturdu.

Toplantıda İzmir Demokrasi Platformu, TMMOB İl Koordinasyon Kurulu, Özelleştirme Karşıtı Platform, Enerji Tasarrufu, Üye Sorunları, Yetkin Mühendislik, EMO ve Bölgesel Koordinasyon Kurulu, Teknik ve Sosyal Etkinlikler, Eğitim Merkezi, Kallibrasyon Merkezi, Hukuki Çalışmalar, Lokal, Komisyon Çalışmaları, Şube Bülteni ve Vakıf oluşumu ile ilgili Şube çalışmaları aktarıldı ve katılımcıların görüş ve önerileri alındı.

Önümüzdeki dönem etkinlikleri içerisinde serbest çalışanların sorunlarına yönelik bir sempozyumun yapılması, İzmir'in elektrikleşmesinin 70. yılında dünden bugüne elektrikleştirme, profesyonel mühendislikle ilgili dokümantasyon, işyeri temsilciliklerinin etkin hale getirilmesi konularında öneriler sunuldu.

Toplantı üyelerimizin yoğun katılımıyla gerçekleşti.

Nice 30 yıllara...

ŞUBEMİZİN 30. KURULUŞ YILI KUTLANDI

İlk Genel Kurulu'nu 8 Haziran 1968 tarihinde gerçekleştiren Şubemizin 30. Kuruluş yıldönümü kutlandı. Üyelerimizin yanı sıra Şube Yönetim Kurulu eski üyelerinin de katılımı ile gerçekleşen kokteylde başkan olarak görev alan yöneticiler birer konuşma yaptı. Yapılan konuşmalarda Şubenin kuruluş yılları ve günümüze değin geçirdiği aşamalar üyelere aktarıldı.

Kuruluş yıldönümü nedeniyle telgraf çekerek ya da çiçek göndererek Şubemizle dayanışma içinde olduğunu belirten milletvekillerine, sivil toplum kuruluşlarına, EMO birimlerine ve diğer kişi ve kuruluşlarına teşekkür ediyor, mesleğimizin korunması ve teknik eleman mücadelesinde, üyelerimizin demokratik, laik yapısının korunmasında yapılacak çalışmalarda daha nice 30 yıllar diliyoruz.

YÖNLENDİRME SEMİNERİ

26 Haziran 1998 tarihinde EMO İzmir Şubesi Lokali'nde, Eğitim Merkezi tarafından organize edilen "Kariyer Günü" gerçekleştirildi. Düzenlenen etkinlikte amaç; mezun olacak öğrenciler ve üyelerimiz ile sektörün önde gelen kuruluşlarını buluşturmak, kuruluşların personel politikalarını ve mühendisten beklentilerini dile getirmelerini sağlamak, firmaların iş başvuru formlarını üyelerimize ve EMO Genç üyelerine ulaştırabilmektir.

Bu amaçlar ile düzenlenen Kariyer Günü'ne Yaşar Holding, PhilSA ve Groupe Schneider katıldı.

Etkinliğin birinci bölümünde firma temsilcileri kurumlarını ve teknolojinin gelişmesi ile değişen mühendisten beklentileri dile getirdiler. İkinci bölümde, konuklarımızdan gelen sorular yanıtladı. Yoğun katılımın yaşandığı etkinlik önümüzdeki yıllarda da yinlenecektir.

Genç mühendis adayları "Kariyer Günü"nde

İZMİR'DE DÜŞÜNCE SUÇU MÜZESİ AÇILDI

Çeşitli meslek gruplarındaki kişilerin oluşturduğu "Düşünceye Özgürlük İzmir Girişimi" tarafından gerçekleştirilen ve Türkiye'de ilk kez organize edilen "Düşünce Suçu Müzesi" 11 Temmuz tarihinde açıldı.

Müze, sağ ve sol düşünceleri içeren yasaklanmış kitaplar, gazeteler ve dergiler ile yasaklı olan giysiler sergilenmiş. Üç katlı bir binada açılan müzenin bodrum katı da işkence odası olarak tasarlanmış.

Açılışına Türkiye-Avrupa Birliği Ortak Parlamento Komitesi Başkanı **Piet Danker**, CHP İzmir Milletvekilleri **Aydın Güven Gürkan** ve **Sabri Ergül**, müzisyen **Şanar Yurdatapan**, Suavi, Uluslararası Af Örgütü Hollanda Grubu'ndan **Anneke Dam**, Almanya'nın İzmir Başkonsolosu **Manfred Ungar**, Aziz Nesin'in oğlu **Ali Nesin**, gazeteci **Abdurrahman Dilipak**, yayıncı **Ünsal Öztürk**, TİHV İzmir Temsilcisi **Veli Lök**, İHD İzmir Şubesi Başkanı **Ercan DEMİR**, Mazlum-Der Genel Başkanı **Yılmaz Ensari**, Mazlum-Der İzmir Şube Başkanı **Av. Süleyman Çetin** ve birçok konuk katıldı.

Müzenin bütün köşeleri ilgiyle izlendi.

Müzenin açılışına Odamız Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Mehmet Güzel**, Yayın Komisyonu'ndan **Lütfi Buyural**, **Özcan Uğurlu** ve **Metin İşın** katıldı.

ENERJİDE YAĞMAYA KARŞI GÜÇBİRLİĞİ

İzmir ve Manisa illerinde GEDAŞ'a (Gediz Elektrik Dağıtım AŞ) 30 yıl süre ile elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi verilmesi ile ilgili Bakanlar Kurulu kararı 14 Haziran 1998 tarihi ve 23372 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı.

İhaleye kötünün kötüsü tekliflerle katılan iki şirket birleşerek GEDAŞ adını almıştı. Ancak benzer yöntemle daha önce bazı haklar edinilen SENKOM şirketinin Danıştay 10. Daire'de kazandığı dava sonucunda İzmir ilinde görevlendirilmiş iki şirket oluştu.

Bu kurumlarda çalışan enerji emekçisi işçi ve memurlar "Yağmaya son, mücalemiz sürecektir." sloganı altında birleşti. **EMO İzmir Şubesi**, **Tes-İş 2 No'lu Şube** ve **Enerji Yapı Yol-Sen** bir araya gelerek güçbirliği oluşturdu.

Sosyal devletin birincil görevi olan kamusal hizmetin giderek özelleştirilmesi sonucu devletin varlığını tartışılır duruma getirecek siyasi tercihlerin, vatandaşların yıllardır yaptığı birikimleri sonucu oluşturduğu ülke değerlerinin kimlere, hangi şartlarda pompalandığını izlemek, gerekli girişimlerde bulunmak ve kamuyu aydınlatmak üzere oluşturulan "Enerjide Yağmaya Karşı Güçbirliği" çalışmalarına başladı.

Öncelikle enerjide yapılan talanın çalışanlara anlatılması ve işyeri komitelerinin kurulması kararlaştırıldı.

Sonraki toplantılarda birliğin genişletilmesi ve gerçekleştirilecek etkinlikler değerlendirilecektir.

**ÜYELİK AİDATINIZI
KREDİ KARTINIZLA
ÖDEYEBİLİRSİNİZ!
Bilgi için EMO İzmir Şubesi
489 34 35**

SİVAS KATLIAMI UNUTULMADI

2 Temmuz 1993 yılında Sivas'ta 37 kişinin yanarak ölümüyle sonuçlanan ve "Sivas Katliamı" olarak insanlık tarihine geçen olayların ardından beş yıl geçti ve mahkemeleri hala sürüyor.

5. yıldönümü nedeniyle İzmir Demokrasi Platformu tarafından "2 Temmuz Sivas Şehitlerini Anma Demokrasi Barış ve Laiklik Mitingi" düzenlendi.

İzmir Cumhuriyet Meydanı'nda düzenlenen mitinge meslek odaları, dernekler, siyasi partiler, çeşitli sivil toplum örgütlerinin katılımıyla gerçekleşti. Platform sözcüsü **Burhan Kandemir** konuşmasında, Sivas katliamının Maraş ve Çorum'dan farklı olmadığını, Türkiye'de adalet, özgürlük, demokrasi ve barış gibi istemleri olan ve bu istemlerini dile getiren herkesin susturulmaya çalışıldığını söyledi.

Miting, platformda yer alan örgüt temsilcilerinin yaptığı konuşmaların ardından sona erdi.

ÇEVRE '98 SEMPOZYUMU

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen Çevre '98 Sempozyumu 6 Haziran Cumartesi günü, Özdemir Sabancı Kültür Salonu'nda gerçekleştirildi. Sempozyuma konuşmacı olarak katılan Şube Yönetim Kurulu Başkanımız Doç. Dr. Eyüp AKPINAR konuşmasında özetle şunları belirtti;

"Çevre ve insan, birbirine karşı değil, birbirini tamamlayan unsurlardır. İnsaniğin gelişim sürecinin çevreyi yok etmesi gerekmez, aksine onunla dost olmayı gerektirir. Çevre kirliliğinin en önemli nedeni kapitalizmin aşırı kar etme amacıdır.

Ege Bölgesi'ndeki termik santrallerin desülfirizasyon birimleri ile birlikte kullanılması gerekir. Fabrikalarda üretimin yapılması için elektrik enerjisi ne kadar önemli ise bu, desülfirizasyon birimlerinin çalıştırılması için de o kadar önemlidir. Dolayısıyla sistemlerin "çok enerji harcıyor" gerekçesi ile zaman zaman devre dışı bırakılması kabul edilemez.

İçinde yaşadığımız atmosferin ulusal sınırları yoktur. Tüm insanlığın ortak malı olduğu için tarafsız, uluslararası kuruluşların (Birleşmiş Milletler gibi) ve ulusal bilim çevrelerinin (üniversiteler gibi) belirlediği standartlara tüm sektörlerin uyması gerekir. Enerji üretiminin insan ve çevreye zarar vermeden gerçekleştirilmesi gerekir. Alağa bölgesinde yaşanan çevre katliamına son verilmesi gerekir."

Çevre '98 Sempozyumuna Çevre Mühendisleri Odası'ndan Halil GEZER, Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Gürel NİŞLİ, Maden Mühendisleri Odası'ndan Muhterem KÖSE, Ziraat Mühendisleri Odası'ndan Prof. Dr. Ünal ALTINBAŞ, Orman Mühendisleri Odası'ndan Niyazi KURTULUŞ, Jeoloji Mühendisleri Odası'ndan Savaş DİLEK konuşmacı olarak katıldı.

EBİTO '98'DE BULUŞALIM

66 yıldan bu yana, her yıl milyonlarca kişi tarafından ziyaret edilen İzmir Enternasyonal Fuarı içinde bu yıl ilk kez elektrik elektronik, telekomünikasyon, otomasyon ve bilgisayar sektörleri buluşuyor.

Önceki yıllarda yapılan çalışmalarda sektöre ayrılan alanın azlığı, firma veya ürün uygunluğuna dikkat edilmemesi gibi nedenlerle katılımcıların beklentileri tam olarak yerine getirilememekteydi.

Yaşanan sorunların giderilerek elektrik, elektronik, telekomünikasyon, otomasyon ve bilgisayar sektörlerinin bir araya getirilmesi amacı ile Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ve Tunajans işbirliği ile İEF içinde toplam 1791m²'lik iki alanın ayrılması sağlanmıştır.

Bu yıl İEF'nin "Genel Fuar" yapısı içinde 13 ve 14 no'lu sergi salonlarında sadece sektörümüze yönelik "Uzmanlık Fuarı" ortamı yaratılarak bir sektörel fuarda bulunabilecek tüm hizmetler bu işbirliği çerçevesinde katılımcılara sunulacaktır.

EBİTO'98 organizasyonunda 14.⁰⁰-18.⁰⁰ saatleri arasında profesyonel ziyaretçi girişi, özel davetiye uygulaması, hosteslik hizmetleri, mesleki seminerler ve birçok ek hizmet ile fuar süresince sektörün en önemli tanıtımı gerçekleştirilecektir.

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ve Tunajans işbirliği ile gerçekleştirilecek EBİTO'98 sergisinde yer almak isteyen firmaların Şubemize başvurmalarını diliyor, tüm üyelerimizi ve sektörümüzdeki diğer ilgilileri EBİTO'98'e bekliyoruz.

EMO İZMİR ŞUBESİ

Tel-Faks: 0.232.489 34 35

1337 Sk.No:16/8 (35210) Çankaya - İZMİR

1964
EMO
İZMİR ŞUBESİ

EGE KALİBRASYON VE METROLOJİ EĞİTİM MERKEZİ (EGE KALMEM)

MMO
İZMİR ŞUBESİ

LABORATUVARLAR

- Elektrik - Sıcaklık Laboratuvarları
- Multimetre (voltmetre, ampermetre, ohmmetre),
- Pensampermetre,
- Elektronik termometre,
- Osiloskop,
- DC/AC kaynak,
- Isıl çift (mV ölçümlü),
- Pt₁₀₀ (ohm ölçümlü),
- Sıcaklık kalibratör fırınları.
- Basınç - Boyut - Kütle Laboratuvarları
- Manometre, - Vakummetre,
- Basınç dönüştürücüleri (transmitter, transducer),
- Mastar Blokları,- Kumpas, - Mikrometre,

EĞİTİM HİZMETLERİ

- Genel Metroloji ve Kalibrasyon
- Belirsizlik Hesapları
- AC/DC Gerilim/Akım (U)
- Osiloskop (U)
- Terazi (U)
- Boyut (Gage Blok) (U)
- Basınç (U)
- Sıcaklık (U)
- (U) :Uygulamalı

DiĞER HİZMETLER

- Laboratuvar Kurma
- Gerekli cihaz/standartların belirlenmesi
- Kalibrasyon periyodlarının belirlenmesi
- Ortam şartlarının belirlenmesi
- Kalibrasyon gereksinimlerinin belirlenmesi
- Kalibrasyon prosedür/talimatlarının yazılması
- Laboratuvar kalite sisteminin kurulması (EN 45001)

Tel-Fax: 0. 232. 462 33 33 Adres: 251 Sokak. No:33/2 Manavkuyu - İZMİR

MÜHENDİS ARAYAN FİRMALAR

• **SAYDAM İnşaat**, Pamucak otel şantiyesinde görevlendirilmek üzere elektrik mühendisi.

(Cengiz KAPLANGI: 893 11 65)

• **İNDEKS A.Ş.**, satış departmanı için elektrik-elektronik mühendisleri. (Burcu DÜLGER:469 71 80)

• **FAZ Elektrik**, Elektrik-elektronik mühendisi ve fabrika mühendisi. (Osman ERÇETİN : 388 06 11)

• **VALFSEL Armatür Sanayi A.Ş.**, elektrik mühendisi.

(Hürriyet ŞİMŞEK : 0 236 233 05 88)

• **DOYAP Enerji ve Mühendislik A.Ş.**, elektrik mühendisi.

Tel: 422 61 40

• **KAPLAMİN Ambalaj San.Tic.A.Ş.**, elektrik mühendisi.

(Cengiz GÜRESTİ : 877 08 55 - 877 08 62)

• Malatya'da orta gerilim transformatör sektöründe satış, imalat, proje ve test bölümlerinde görevlendirilmek üzere elektrik mühendisleri.(0.212.274 37 07-274 37 05)

• **EKİNCİLER Demir ve Çelik San.A.Ş.**, üretim, bakım-onarım, ar-ge, laboratuvar, dış satın alma bölümlerinde görevlendirilmek üzere elektrik mühendisleri.

(Tel:0.326.656 22 00 - 656 22 22)

• Elektronik sistem tasarımları ile ilgili bir kuruluştaki görevlendirilmek üzere, bilgisayar programcıları, üretim sorumlusu, satış pazarlama elemanları, teknik destek elemanları, elektrik-elektronik ve bilgisayar mühendisleri.

(Faks: 231 81 58)

RESMİ GAZETE'DEN

• **5 Haziran 1998** (23363 Mükerrer)-Yapı, Tesis ve Onarım İşleri İhalelerine Katılma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik.

• **6 Haziran 1998** (23364)-Müteahhitlik Karnesi Devredilmesine İlişkin İşlemlerin Durdurulması Hakkında Tebliğ.

• **7 Haziran 1998** (23365)-TS 9757 HD 21.2 52 Kablolar, Polivinil Klorürü Yalıtımlı, Beyan Gerilimi En Çok 450/750 V olan, Bölüm 2 -Deney Metotları.

• **14 Haziran 1998** (23372)-GEDAŞ Gediz Elektrik Dağıtım anonim Şirketi'ne Elektrik Dağıtım ve Ticareti Yapma Görevi Verilmesi Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı.

“GÜNCEL TRAFÖ TEKNİKLERİ”
(Ali İÇTENDOĞUŞ)
Tarih: 24 Eylül 1998

“OG ŞEBEKELERDE GÜÇ KOMPANZASYONU”
(Ahmet ÖZDEMİR)
Tarih:1 Ekim 1998

“GENEL ELEKTRİK MOTORLARI”
(Fatih BODUR)
Tarih: 24 Ekim 1998

SEMİNER**“ÖLÇME TEKNİĞİ”**

(Elk. Y.Müh. Malik AVİRAL-ELİMKO)

Tarih: 8-9-10-11 Eylül 1998 Saat: 09.30 - 16.30

Ayrıntılı bilgi için: EMO İzmir Şubesi Eğitim Merkezi

Tel: 421 35 45

100. SAYIMIZ İÇİN YARIŞMA!

İzmir Şubesi Bülteni Eylül 1998 tarihinden itibaren düzenli olarak sizlere ulaştırılmaktadır. Yayın Komisyonumuz Bültenimizin 100. sayısı için makale yarışması düzenlemiştir. Ayrıca 100 sayının tümünü getiren üyelerimize 100. sayı özel ödülü verilecektir.

Üyelerimiz tarafından yazılacak, iki daktilo sayfasını geçmeyen en iyi makale "Başyazı" olarak değerlendirilecektir.

Son katılım tarihi: 30 Temmuz 1998

Başvuru ve ayrıntılı bilgi için; EMO İzmir Şubesi Tel: 489 34 35

PERİYODİK BİLGİSAYAR KURSLARIMIZ DEVAM EDİYOR

WWE I : Pazartesi-Perşembe 16.00-19.00

WWE II : Pazartesi-Perşembe 19.00-22.00

WWE III : Salı-Cuma 16.00-19.00

WWE IV : Salı-Cuma 19.00-22.00

WWE V : Cumartesi-Pazar 13.00-16.00

WWE VI : Cumartesi-Pazar 16.00-19.00

ACAD : Cumartesi-Pazar 09.00-13.00

C : Çarşamba

WWE: Windows/Word/Excel-Toplam: 60 Saat 30.000.000 TL.

ACAD: Auto CAD R12-Toplam 40 Saat 22.500.000 TL.

C:C++ Programlama Dili-Toplam: 24 Saat 15.000.000 TL.

PASCAL: Pascal Programlama Dili- 16.00-19.00 / 19.00-22.00

EMO EĞİTİM MERKEZİ

Bilgi için Tel: 421 35 45

EGE BÖLGESİ ENERJİ SORUNLARI

21 Mayıs 1998 tarihinde Sabancı Kültür Merkezi'nde, Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü, Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü ve Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nin ortak çalışmasıyla düzenlenen "EGE BÖLGESİ ENERJİ FORUMU"nda EMO İzmir Şubesi Enerji Komisyonu'nun azırladığı ve komisyon adına Cumhuriyet ALPASLAN'ın sunduğu bildiri yayımlanıyor.

Ege Bölgesinde günümüzde ortaya çıkan enerji sorunlarını aptayıp, çözüm önerilerini sunmak amacıyla yapılan bu çalışmada ölgemizdeki birincil enerji kaynakları hakkında yeterli istatistiki ilgiler bulunmadığından ve önümüzdeki yıllarda elektrik nerjisinde sıkıntı olacağı tahminleri nedeniyle bölgedeki elektrik nerjisi irdelenmeye çalışılmıştır. İlerimizin mevcut kapasitelerini öz önüne alarak önümüzdeki yıllardaki tahmini enerji talepleri oğrultusunda, kısa ve uzun dönemde alınması gereken önlemleri artırmaya açacağız.

Bölgenin Türkiye Elektrik enerjisi tüketimindeki payı %16 lar ıvanındadır. Bölgede elektrik enerjisi tüketimi açısından % 58 ' lik ayıyla en yüksek oranda enerji tüketen il İzmir ilidir. Diğer illerin tüketim ortalaması ise %2 ile %9 arasında değişmektedir. (Tablo 1)

İlare Göre 1997 yılı Tahmini Tüketim (MWh)

İl	Manisa	Aydın	Denizli	Muğla	Aydın	Kütahya	Uşak
850000	1350000	900000	1300000	1220000	550000	880000	370000

Tablo 1

Son 5 yılda tüketim artışı yıllık ortalama %8'dir. 1992 yılında 10.1 Milyon MWh olan tüketim 1997'de % 50 artarak 15.1 Milyon MWh'te çıkmıştır. Buna karşılık iletim hatları % 0,2 (binde iki) artmıştır. Gelecek 5 yıl içerisinde yine ortalama %8 oran ile (ki daha azla olabilir) tüketim en az %45 daha artacaktır. Üretim ve iletimin bu artışa cevap vermesi gerekir. (Tablo 2)

YILLARA GÖRE BÖLGE ÜRETİM DEĞERLERİ (MWh)

İl	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997 (tahmini)
İZMİR	5472005	6275771	7069143	7494576	8000033	8279294	8800000
AYDIN	521600	570726	630091	672000	729100	813357	900000
MUĞLA	590029	657983	700091	849104	948075	1087793	1220000
DENİZLİ	600041	688094	772972	787094	885798	1020483	1300000
MANİSA	720142	811309	888638	978107	1104966	1261537	1380000
AFYON	333969	392033	400919	403980	491922	483986	500000
KÜTAHYA	489700	500929	473093	466676	502394	561780	600000
UŞAK	188788	188063	228991	247716	282181	330094	370000
TOPLAM	8897607	10100046	11175043	11949293	13327000	15370012	18720000

Tablo 2

Bölge puantı 1997 yıl sonu itibarı ile 2480 MW civarındadır. Bölgedeki üretim merkezlerinin kurulu güçleri toplamı ise 4386 MW'tir. Bölgedeki TEAŞ'a ait TM'lerin kurulu gücü de 5398 MVA'dır. 2005 yılına kadar bölge puantındaki artış hızı baz alındığında puant gücün 1370 MW artarak 3850 MW'a, 2010 yılında ise 4650 MW'a ulaşacağı tahmin edilmektedir. (Tablo 3) Gerilim düşüklükleri dışında küçük ilavelerle bugünkü durum muhafaza edilebilir. Ancak yeni

	YILLARA GÖRE BÖLGE VE İL PUANTLARI (MW)							
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
İZMİR	860	900	990	1140	1150	1280	1310	1412
MANİSA	119	125	140	164	176	209	230	260
AYDIN	99	103	110	134	132	145	150	169
MUĞLA	105	123	140	160	178	198	215	190
DENİZLİ	95	100	120	133	134	149	177	200
AFYON	58	67	71	81	89	96	92	81
KÜTAHYA	78	76	82	88	81	90	90	88
UŞAK	28	31	35	44	44	49	52	80
TOPLAM	1442	1525	1688	1944	1984	2216	2316	2.480

Yukarıdaki veriler ışığında 2010 yılına dönük puant güç tahminleri:

YIL	1998	2000	2001	2002	2005	2010
PUANT	2700	3020	3200	3350	3850	4650

Tablo 3

Organize Sanayi Bölgeleri de zamanla tamamlanıp faaliyete geçtiğinde önümüzdeki 10 yılda 1500 MVA civarında kurulu güç bölgeye ilave edilmelidir. (Tablo 4)

Sanayi ve ticaret faaliyetlerinin bölgeye dengeli olarak yayılmasının faydaları düşünüldüğünde bölgeyi besleyecek yeni iletim hatları ve trafoların zamanında devreye alınması sağlanmalıdır. Oysa bölgede iletim hatlarındaki yatırımlar incelendiğinde özellikle enterkonekte sisteme son beş yılda yapılan bağlantıların %0.2 (binde iki) oranında olduğu görülmektedir. Özellikle de tüketimin % 58 payına sahip İzmir ilinde son 5 yılda işletmeye alınan 380 kV'luk enerji iletim hattı bulunmamaktadır.

Yaz aylarında 154 kV'luk iletim hatlarında gerilim 120 kV'a kadar (Ödemiş, Tire, Kuşadası, Denizli vb. bölgelerde) düşmektedir. Bu değer 140 kV'tan aşağı olmamalıdır. Gerilimin standart değerlerine ulaşabilmesi ile % 15 daha fazla enerji iletililebilecekken, en sıkışık zamanlarda daha az enerji verilebilmektedir. Özellikle sulama ve turizm sezonunda iletim hatları yetersiz kalmaktadır. Buna paralel olarak dağıtım hatlarında da benzer sıkıntılar yaşanmakta ve 15,8 kV olan işletme geriliminin 11 kV'a düştüğü görülmektedir.

Bölgedeki enerji üretim santralleri yük tüketim merkezlerine uzak kalmaktadır. Tüketim merkezlerine ya yeni iletim hatları veya enerji santralleri yapılması gerekmektedir. Aliağa bölgesindeki çevreye ve elektrik sistemine zarar verdikleri bilinen demir-çelik fabrikalarının yer seçiminde hata yapıldığı ve bunların üretim merkezlerine daha yakın yerlere yaptırılmasının ve 380kV'luk enterkonekte sistemden beslenmesinin daha az zararlı olacağı da

böylelikle anlaşılacaktır.

Ülke ekonomisine katkıları tartışılması gereken demir-çelik fabrikalarının teknoloji seçimi ve enerji sorunlarının Ege Bölgesi özelinde ayrıca irdelenmesi gerektiği kanısındayız.

Elektrik enerjisi üretildiği anda kullanılması gereken özellikte olduğundan dağıtım hizmetlerinin de paralel olarak ele alınması ve yatırımların eşzamanlı planlanarak devreye sokulması gerekmektedir. Yatırımlarda % 60 üretim-iletim, %40 dağıtım oranı

PLANLANAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNİN TAHMİNİ GÜÇ TALEPLERİ

İSİM	İLİ	ALAN (M2)	TAHMİNİ GÜÇ TALEPLERİ (MVA)	TALEP EDİLECEK YIL
KIHKI	İZMİR	788.547	40	2000
ÜDEMiŞ	İZMİR	3.000.000	100	2000
TİRE	İZMİR	4.100.000	100	2000
AKHİSAR	MANİSA	1.400.000	50	2001
BERGAMA	İZMİR	1.650.000	50	2001
KÜTAHYA	KÜTAHYA	1.100.000	20	2001
TORBALI	İZMİR	5.000.000	120	2001
ALIAĞA	İZMİR	8.700.000	200	2002
ÇARDAK	DENİZLİ	3.225.000	75	2002
GEDİZ	KÜTAHYA		10	2002
HAZİLLİ	AYDIN	1.772.597	60	2002
BÖKE	AYDIN	2.000.000	60	2002
TAVAŞANLI	KÜTAHYA		10	2002
BOZKURT	DENİZLİ	2.300.000	60	2005
DEHİZLER	DENİZLİ	2.000.000	50	2005
DERİ	UŞAK	2.500.000	70	2005
MUĞLA	MUĞLA		100	2005
UŞAK	UŞAK		70	2005
YUMURTAS	DENİZLİ	5.200.000	150	2005
FETHİYE	MUĞLA		50	2010
MİLAS	MUĞLA		50	2010
TAVAS	DENİZLİ		50	2010
YATAĞAN	MUĞLA		50	2010

Güç Tahminleri (MVA)

YIL	2000	2001	2002	2005	2010
GÜÇ	240	240	415	500	200
TOPLAM	240	480	895	1395	1595

Tablo 4

gözetilmelidir. Bu dengenin gözetilmemesi halinde günümüzdeki sorunlar artarak devam edecektir. TEAŞ ve TEDAŞ'ın ayrı kuruluşlar olmasının sakıncası da buradadır.

Dağıtım hatlarında ortalama %15 ve üzerinde kayıplar olduğu eldeki verilere göre gözlenmektedir. Bilimsel olarak yapılacak kayıp hesaplarında bunun daha fazla olacağı tahmin edilebilir. Dağıtım hatlarındaki kayıpların öncelikle %10 ve daha alt seviyeye düşürülmesine çalışılmalıdır.

İZMİR özelinde ise ilin 1997 Aralık ayındaki puant gücü 1412 MW'tır. TEAŞ'a ait trafo merkezlerinin kurulu gücü de 3100 MVA'dır. Kullanım oranı % 60'a yakındır. Her şey günümüz koşullarına uygun olarak devam ederse 5 yıl içerisinde 2000 MW puanta erişilecektir. Dağıtımaya yönelik YG/OG trafo merkezlerinde genel planlama kriterlerine göre ve güvenilirlik açısından en az iki güç trafosu bulunacağı varsayılırsa, İzmir ilinde 5 yıl sonra 4300 MVA'lık kurulu güç hizmete sunulmalıdır. Elbette bunları besleyecek iletim hatları ile

dağıtım yapacak dağıtım hatları da eş zamanlı olarak devreye alınmalıdır. Özetle mevcut kapasite % 40 oranında arttırılırsa, İzmir ilinde bugünkü durum ancak korunabilecektir.

Bölgemiz tüketici karakteristiğine bakıldığında sanayi tüketimi %60 ile ön sırada gelmektedir. Meskenler ise %25 civarındadır. Bu dağılımdan, öncelikle sanayide enerjinin verimli kullanılması çalışmalarına ağırlık verilmelisi gerektiği anlaşılmaktadır. Dağıtımdaki kayıpların ise daha çok A.G hatlarında meydana geldiği bilinmektedir. Bu yüzden meskenlere enerji sağlayan A.G hatlarındaki dengesizlik ve kesit yetersizliklerinin düzeltilmesine çalışılmalıdır. Dengesiz yüklenmelerin %3'ten fazla olması halinde aynı hattaki motorların ömürleri yan yana azaldığından mesken sahalarındaki küçük sanayicilerin kaybı çok olmaktadır. Enerji sunumu ve kullanımında kalite ve verimlilik öncelikle özendirilmelidir. Kayıplar az olan malzeme kullanımına dikkat edilmelidir.

Sanayide verimliliği % 95'e kadar çıkabilen ve amacına uygun motor kullanımı teşvik edilmeli, yönetmeliği çıkan "enerji yöneticisi" istihdamı ciddi olarak ele alınmalıdır. Bölgemizdeki sanayide kullanılan elektriğin ortalama %60'ının motorlarda tüketildiği varsayılırsa; %15 daha verimli motor kullanılması halinde yaklaşık 740 milyon kWh enerji tasarruf edilebilir. Bunun yıllık parasa karşılığı yaklaşık olarak 9 trilyon TL'dir.

Meskenlerde kullanılan buzdolabı v.b. ev aletlerinin tasarımı ile imalatında daha az enerji tüketmeleri sağlanmalı; bu konuda gerekli zorlayıcı ve teşvik edici önlemler alınmalıdır. Bu sahadaki tasarrufların da küçümsenemeyecek boyuttadır. Örneğin İngiltere'de hükümet fakir ailelere bu yüzden daha az enerji tüketen buzdolaplarını bedava vermektedir.

Ülkemizde yapılan bir araştırmaya göre gereksiz yere tüketilen enerji bedelinin 2.5 milyar dolar olduğu tahmin edilmektedir. Önümüzdeki yıllarda ulaşım ve ısıtmada elektrik enerjisinin daha yaygın olarak kullanılacağı göz önüne alınmalıdır. Türkiye'deki ısınma için kullanılan enerji Almanya'dan %100 ve Norveç'ten % 300 daha fazladır. Bu yüzden daha ucuza ısınıp daha düşük maliyetlerde üretim yapabilir ve daha ucuza ulaşım ve taşıma yapabilirsek, dışarıya ödenen döviz miktarı azalacak, kurulu güçler gereksiz yere artmayacak, tasarruf edilen kaynaklar da enerji yatırımlarına aktarılacaktır.

Elektrik Mühendisleri Odası enerjinin verimli kullanılması konusunda her kesimle gerekli işbirliğine hazırdır.

Rüzgar, jeotermal, güneş enerjisi ve doğalgaz gibi alternatif-yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması sağlanmalı ve bölgedeki tüm enerji tüketimleri günün koşullarına uygun verimli enerji türüne göre planlanmalıdır. Bölgemizdeki bu türdeki enerji potansiyelinin devreye sokulmasının planlaması yapılmalıdır. Buradan anlaşılacağı gibi bölgesel olarak enerji planlamasını yapan, yatırımlarda eşgüdümü sağlayan, her türlü bilginin toplandığı, incelendiği ve çözüm önerebilen enstitü benzeri bir kuruluşa gereksinim olduğu ortaya çıkmaktadır. TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi ve Ankara ODTÜ Araştırma Enstitüsü

rneğinde bir enstitünün ölgemizde oluşturulması ağılanmalıdır.

Enerji sektöründeki verilerin ağılık ve ulaşılabilir olduğu bir erçektir. İlgili olan her kuruluş erektiğinde her kuruluştaki ilgilere kolaylıkla ulaşabilmelidir. öylelikle yapılacak yatırımların erimli olup olmadığı, teknoloji eçiminin uygunluğu herkes arafından görülebilmelidir.

Örneğin İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin yaptırdığı hafif raylı isteme ait bilgilere hala ulaşamamaktadır. Bu yüzden

ağılıklı değerlendirmeler yapılamamaktadır. Sadece, lokomotiflerde eçilen DC motor yerine indüksiyon motorları seçilmesinin, yeni eknolojiye dayanması açısından daha uygun olduğunu söylemek mümkündür.

Ülkemizde yapılacak yatırımların teknolojisini de üretilen ve bu amaçla genelde çok yetersiz olan Ar-Ge çalışmalarına ayrılan ayımların yükseltilerek sanayi, üniversite ve meslek odaları işbirliği le yürütülmeli sağlanmalıdır.

Enerji sektöründe motor güç olması gereken elektrik dağıtım kuruluşlarıdır. Daha önce coğrafi ve fiziki özelliklere göre kurulan bölge dağıtım müesseseleri, altyapıları hazırlanmadan (Özelleştirebilmek amacıyla) il bazında müessese müdürlüklerine ayrılmış, bu da bölgesel koordinasyonu ve planlamayı bozmuştur. Ayrıca TEK'in TEDAŞ ve TEAŞ olarak ikiye ayrılması arz ve talep arasındaki organik bağı bozarak kuruluşları birbirine karşı sağır hale getirmiştir.

Enerji sektöründe çalışan elemanların kalifiye ve yeterli sayıda olması şarttır. İzmir TEDAŞ özele bakılınca işçi personelden %51'si ilköğretim mezunu, % 12'si ortaokul mezunu, %36'sı endüstri meslek lisesi ve lise, % 1'i üniversite ve yüksek okul mezunudur. Bu arada özelleştirme çalışmalarına destek olması amacıyla alındığı sanılan erken emeklilik kararları sonucu pek çok tecrübeli eleman şinden zorla uzaklaştırılmıştır.

TEAŞ ve TEDAŞ'ta mühendis ve teknisyen sıkıntısı had safhadadır. Kamu kurumlarındaki düşük ücret politikaları sonucunda yetenekli ve deneyimli mühendislerle teknisyenler özel sektörü tercih etmektedir. Kamu kuruluşlarındaki kadroların siyasiler tarafından nasıl doldurulduğu da göz önüne alınır durumun vehameti açık olarak görülebilecektir.

Araç gereç ve teçhizat olarak da TEDAŞ birimleri çok kötü koşullara sahiptir. İl ve ilçelerde hala doğru dürüst çalışma mekanları yoktur. Özelleştirme sürecindeki bu işletmelerden emeklilik ve diğer nedenlerle çok sayıda deneyimli elemanın ayrılacağı da göz önüne alınmalıdır. Deneyimli ve bilgili elemanlara

ne kadar gereksinim duyulduğu bilindiği halde yukarıdaki koşullarda ve düşük ücretlerle yeni eleman yetiştirilmesi çok zordur. Bu sektörde iş yapabilecek bir elemanın en az iki senede yetiştirilebileceği gerçeğinden hareketle gereken önlemler acilen planlanmalıdır.

Çağımıza bilgi çağı denildiğine göre bilgisayar teknolojisine hakim ve elektrik şebekesinde otomasyona geçilmiş işletmelerin oluşturulması gerekmektedir. İşletmelerde çağımızın tekniklerine uygun kaliteye dayalı yapılaşmaya

geçilerek performansa dayalı değerlendirmeler yapılmalıdır.

Enerji sağlayan kuruluşlarla enerji kullananların da bulunduğu, her iki tarafın da uyacağı, yatırım gücüne sahip bağımsız ve tarafsız bir "enerji konseyi" kurularak hayata geçirilmelidir.

turbatron®

PROTECİRON®

AŞIRI GERİLİM KORUMA FİLTRESİ

ŞEBEKE - TELEFON - ANTEN - BİLGİ İŞLEM

Yıldırım, Elektrik Kesintisi, Statik Elektrik, Kapasitif ve Endüktif Yükler nedenleriyle hatlarda oluşabilecek aşırı gerilim darbelerini önleyerek tüm elektronik aygıtları ve sistemleri korur, onarım ve bakım giderlerini azaltır.

turbatron®

elektrik-elektronik
san. ve tic. ltd. şti.

4311 Sokak 8, Karabağlar TR-35400 İZMİR
Telefon: 0232/253 34 70 * - Telefax: 0232/253 34 70

BİLİMİN ÖNCÜLERİ

TÜBİTAK Yayını
1995 • 218 Sayfa

"Bilimin tarihi bilgeliğin ve hürmanizmin kaynağıdır. Bize kendini beğenmişlikten kurtulmayı, boş umutlara kapılmamayı, başarı yolunda uğraş vererek sessizce ilerlemeyi öğretir."

George SARTON

Yaşadığımız dünyayı doğru değerlendirmenin başta gelen koşulu, kuşkusuz bilimi yeterince anlamaktır. Ders

kitaplarında öğretilenler ne yazık ki çoğu kez bir yığın ezber olmaktan öteye geçmemekte, araştırma etkinliğini algılamaya elvermemektedir. Oysa bilim; deneysel bir süreçtir. Bilim; doğruyu kullanma, olup bitenleri açıklama sürecinde ussal olduğu kadar imgesel ve duygusal tüm yetilerimizi içeren bir etkinliktir. Kişi bu etkinliğe katılabildiği ölçüde bilimi anlama olanağı bulur.

Öncü bilimadamlarını tanıma, özellikle genç kuşakta bilimsel etkinliğe katılma coşkusuna yol açabilir. Bu kitapta, ele alınan her büyük bilimadamlarının kişiliğinde hepimiz için özenilecek bir değer, bir örnek bulabiliriz.

Cemal YILDIRIM tarafından hazırlanan ve TÜBİTAK Yayınları arasında çıkan "Bilimin Öncüleri", bizlere bilimadamlarının yaşamından kesitler sunuyor, onların buluşlarını ve teorilerini tanıma olanağı sağlıyor...

"Bilimin Öncüleri" isimli kitapta yer alan bilimadamlarına bir kaç örnek verecek olursak;

Archimedes, Euclides, Erastosthanes, Leonardo da Vinci, Nicolaus Copernicus, Francis Bacon, Galileo Galilei, Johannes Kepler, William Harvey, Robert Boyle, Christian Huygens, Sir Isaac Newton, John Dalton, Michael Faraday ve Charles Darwin.

Bilim yolumuzu aydınlatan bir ışıktır. Genç kuşakların geleceğe yönelik yürüyüşlerinde bu ışıklı ama çetin yolu seçeceklerini ummak boş bir hayal değildir. Ne mutlu bu yolculuğu göze alanlara...

"Uzun yaşamımda öğrendiğim birşey var; gerçeklikle ölçüştürüldüğünde tüm bilimimiz ilkel ve çocukça kalmaktadır ama gene de sahip olduğumuz en değerli şeydir bilim!"

Albert EINSTEIN

İLK ÜÇ DAKİKA

TÜBİTAK Yayını
1995 • 168 Sayfa

"İlk saniyenin, ilk dakikanya da ilk yılın sonunda evrenin neye benzediğini söyleyebilmek müthiş bir şeydir. Bir fizikçi için, işler sayılara dökülebilmek, falan zamanda evrenin sıcaklığı yoğunluğu ve kimyasa bileşimi filan değerlerdedir diyebilmek keyif vericidir. Doğru, tüm bunlardan kesin olarak emin değiliz, ama artık bu tür şeylerden çoğu güvenile olmasa da söz edebilmemiz heyecan vericidir. Okuyucuya iletmek istediğim işte bu heyecandır."

Steven WEINBURG

"İlk Üç Dakika" isimli kitabını yazma amacını yukarıdaki cümleler ile özetlemiş Steven WEINBURG. Bu kitapta, evrenin oluşum süreci, basit matematiksel ifadelerden yararlanılarak anlatılırken, anlatımın, okuyucuyu sıkımsaması için basit, anlaşılır örneklerle yer verilmiş. Kozmoloji üzerine, ayrıntılı savlara yer verilen eser, okuyucunun astronomi, fizik ve matematik bilgilerinin minimum düzeyde olduğu varsayılarak hazırlanmış. Bilimsel terimlerin tanımlarının da yer aldığı kitapta, konuyu daha derinlemesine incelemek isteyen okuyucular için matematiksel el başlıklı bir bölüm de oluşturulmuş.

Son otuz yıl içerisinde, kozmolojideki gelişmelerin tarihsel sıralamasına da yer verilmiş kitapta. Yazar eserinin, bilim tarihi ile ilgili bir kitap olmadığını, fakat gerçek bir bilim tarihçisi için bir başlangıç noktası olarak kullanılabileceğini, kitabın önsözünde belirtmiş. Yazar son sözünde ise şöyle diyor;

"Sonuçta araştırmalarımızın meyveleriyle değilse bile araştırmamızın kendisiyle bir parça avunabiliriz. Evreni anlamak için harcanan çaba insan yaşamını gülmece düzeyinin biraz üstüne çıkaran, trajik çekiciliğe sahip birkaç şeyden biridir."

Üyelerimizin ilgisini çekeceğini düşündüğümüz kitapla Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Eğitim Merkez Kütüphanesi'nden ulaşabilirsiniz.

Not: Tanıtımını gerçekleştirdiğimiz kitapları, EMO İzmir Şubesi Kütüphanesi'nden edinebilirsiniz.

Kütüphanemiz EMO Eğitim Merkezi bünyesinde.

Mutlu Son! GEDAŞ

Türkiye Elektrik Kurumu dışındaki kuruluşların görev bölgeleri hakkında 1985 yılında çıkan yönetmelik 1997 yılında değiştirilerek 29 adet görev bölgesi belirlenmiştir (1). Görev bölgelerinin içerisinde, İzmir-Manisa illeri bir bütün olarak altıncı görev bölgesi olarak tanımlanmıştır. Bu çerçevede yapılan ihale sonunda da altıncı görev bölgesinin elektrik dağıtım ve ticareti yapma görevi 30 yıl süre ile GEDAŞ'a (Gediz Elektrik Dağıtım AŞ) verilmiştir (2).

İzmir-Manisa illeri dağıtım tesislerinin işletme hakkı devri için yeterli görülen GEDAŞ AŞ'nin oluşumuna kadar geçen zaman dilimine göz atacak olursak;

• İşletme hakkı devir bedelleri farklı olan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca hazırlanan tek tip şartnameler katılımcı firmalara sunulmuştur.

• Katılımcı firmalardan bazıları şartnamelerin net anlaşılabilmesi nedeniyle Bakanlık'tan toplantı talebinde bulunmuşlar ve katılımcıların davet edilmesiyle açıklama toplantısı yapılmıştır.

• Bu toplantının ardından bazı firmaların ihaleden çekildiği duyulmuştur.

• Rivayet olunan odur ki, dönemin bazı yerel siyasetçileri, altıncı görev bölgesi için teklif vermek isteyen bazı firmaların ihaleden çekilmeleri için uyandı bulunmuştur.

• Buna karşın yine rivayete göre İzmir-Manisa için Süzer Holding ve İZMAŞ tarafından Bakanlığa talepte bulunulmuştur.

• Şeffaflık ve rekabet unsurlarını içeren tekliflerin Bakanlıkça değerlendirildiği, yerel basından da bir gün İZMAŞ'ın bir gün SÜZER'in teklifinin biraz daha öne çıktığı izlenmiştir.

Elektrik dağıtım ihalesinde sorun

İzmir'in elektrik ihalesini Süzer Holding ile birlikte kazanan İZMAŞ yine rahatsız. İZMAŞ, Süzer Holding'in GEDAŞ'ta eşit hisseye sahip olma talebini kabul etmiyor.

İzmir'in elektrik ihalesini Süzer Holding ile birlikte kazanan İZMAŞ yine rahatsız. İZMAŞ, Süzer Holding'in GEDAŞ'ta eşit hisseye sahip olma talebini kabul etmiyor. İZMAŞ, Süzer Holding'in GEDAŞ'ta eşit hisseye sahip olma talebini kabul etmiyor. İZMAŞ, Süzer Holding'in GEDAŞ'ta eşit hisseye sahip olma talebini kabul etmiyor.

• İZMAŞ AŞ Yönetim Kurulu Başkanı'nın bölgenin elektrik dağıtım sisteminin özelleştirilmesi konusunda Hükümet'e yönelik siyasi eleştirileri nedeniyle Sn.Başbakan'ın buna yönelik yaptığı açıklamalar sonucunda İZMAŞ AŞ, ivedilikle Yönetim Kurulu değişikliği yapmış ve yeni yönetimyle SÜZER Holding ile ortaklık çalışmalarına başlamıştır.

• Uzunca bir süre hisse oranları konusunda anlaşamayan iki firma Sn.Başbakan'ın telkinlerine gereksinim duymuştur (basından).

• GEDAŞ AŞ'nin %67 payının İZMAŞ'a, %23 payının SÜZER'e ve %10 payının da ZORLU Holding'e ait olduğu öğrenilmiştir (basın).

• Bununla beraber her iki firmanın İzmir-Manisa illeri elektrik dağıtımının *çağdaş koşullara uydurulması* yönündeki *şiddetli* arzuları ve *özverili* davranış sergilemeleri sonucunda GEDAŞ'ta mutlu sona ulaşılmıştır. Ancak iki kötü teklifin birleşmesinden nasıl iyi bir teklifin çıktığı anlaşılabilir.

İZMAŞ Ankara yolcusu

Süzer'e şirket tüzüğüünün son şeklini göndererek 48 saat süre veren İZMAŞ cevap almamış. Başbakan'ın görüşme için Ankara'ya geliyor

22 KASIM 1997

İZMAŞ'ın derdi Süzer

İzmir'in elektrik dağıtım ihalesini Süzer Holding ile birlikte kazanan İZMAŞ yine rahatsız. İZMAŞ, Süzer Holding'in GEDAŞ'ta eşit hisseye sahip olma talebini kabul etmiyor.

İzmir'in elektrik dağıtım ihalesini Süzer Holding ile birlikte kazanan İZMAŞ yine rahatsız. İZMAŞ, Süzer Holding'in GEDAŞ'ta eşit hisseye sahip olma talebini kabul etmiyor.

• VESTEL'in Bakanlığa hangi aşamada teklif sunduğu bilinmediği gibi sunduğu teklifin içeriğinin ne olduğu da bilinmemek ile birlikte, bu ortaklıkta yer almasının nedenleri de anlaşılabilir.

• Başlangıç aşamasında çok daha farklı ortamlarda kurulan GEDAŞ AŞ'ye devir hakkının verilmesinin benzer tüzel kişilikler karşısında ayrıcalık yaratıp yaratmadığı düşünülmektedir!

• Daha önce İzmir Bölgesi için görevlendirilen SENKOM AŞ'nin yeterli veya yetersiz olması halî karanlıkta kalmaktadır. Bu şirket neden resmen görevlendirilmesine rağmen devre dışı kalmıştır?

• Özelleştirme (veya görevlendirme) için yapılan ihalelerin rekabete açık olması gerekirken, anlaşarak kurulan şirketlerin ve doğrudan yapılan görevlendirmelerin, halka daha ucuz ve kaliteli enerji sunulacağı söylenen işlevini baştan işlemez hale getirmeyecek midir?

• Görevli şirketlerin hangi kriterlere göre, kim tarafından ve nasıl denetleneceği açıklanmamıştır!

• Görevli şirketlerin ileriki yıllarda kendi aralarında açık ve/veya gizli oluşturacakları anlaşmalarla, enerji politikalarını ve fiyatlarını şirket çıkarları (kar amacı) doğrultusunda yönlendirmemeleri için ne tür önlemler alınmıştır?

Savaşın başında yığınakta yapılan hatalar, savaşın sonuna kadar sürer ve belki de savaşın kaybedilmesine neden olur. Ülkemizin geleceğinin birebir bağlı olduğu enerji sektöründe *biz yaptık oldu* anlayışı ile yapılan her hareketin sonucunun ince elenip sık dokunarak hesaplanması zorunludur.

(1) 28 Haziran 1997 tarih ve 23033 sayılı Resmi Gazete

(2) 14 Haziran 1998 tarih ve 23372 sayılı Resmi Gazete

HAYATI KURANLARIN VE HAYATIN DÜŞMANI MAI / MIGA

Emperyalizmin dünya üzerindeki egemenliğine yeni bir biçim ve içerik kazandırma uğraşı II.Dünya Savaşı sonrası başlayan bir süreçle GATT/WTO Uruguay görüşmeleriyle başlayan ve MAI ile bugüne taşınan, tanımlanmış, programı belirlenmiş ve uygulamaya konulmuş bir dizi gerçekliği gündemimize yerleştirmiştir. 1948'lerle birlikte ivme kazanan bu süreç kapitalizmin oldukça örgütlü, bilinçli bir organizasyon desteğiyle ve tüm teknolojik, sosyolojik unsurları kullanmasıyla yaşama geçirilmiş; 1960'ların ikinci yarısıyla başlayan ve hala devam eden ekonomik krizi aşma yolunda daha da önem kazanmış; 1980'lerle Yeni Dünya Düzeni söylemiyle ete kemiğe büründürülmüş ve bugün MAI ve MIGA ile anayasasına ve yasal koruyucu dayanağa kavuşturulmaya çalışılmaktadır.

Emperyalist kapitalistler Dünya'yı ve insanları hep para, daha çok kar, daha çok para olarak algıladıklarından tüm olayları izlerken ve yorumlarken parasal getirisinin sonuçlarını değerlendirdiler ve önlerindeki süreci bu yeni gelişmelerin ışığında biçimlendirdiler. Fransız kapitalistler 1956'da "**Ve Tanrı Kadını Yarattı**" filminin getirisinin Renault'un getirisinden daha fazla olduğunu gördüklerinde, Amerikan filmlerinin gösterildiği ülkelerde daha fazla otomobil, daha fazla TV, müzik seti satıldığını farkettilerinde, kitlelerin gözünde birer tanrı olan bazı sanatçıların giyim biçiminden, yaşam standartlarına kadar birçok şeyin geniş insan kümelerinde ciddi yansımalar bulunduğunu gözlemlediklerinde Dünya insanına ulaşmada ve ceplerindeki parayı daha kolay kendi banka hesaplarına aktarmada kültür emperyalizminin önemini anladılar. Ve bugün Amerikan sineması, Amerikan müziği, Amerikan yaşam biçimi Dünya üzerinde egemense uygulanan bu sinsi politikanın ve 1980'lerin ikinci yarısıyla oluşan tek merkezli Dünya'nın nesnel gerçekliğidir. Uzun zamandan beri uygulanan bu politikaların ardında büyük Dünya tekelleri, çok uluslu şirketleri ve büyük sermaye grupları bulunmaktadır. Sanatından, kültürüne, sporundan eğitim sistemine kadar yaşamın her alanı kapitalist ve emperyalist bir dünya görüşünün işgali altındadır. Gazete çıkaranların sanata yaptığı yatırımları, sanatçılara sponsor olan sermaye gruplarını yorumladığımızda Doritos Panço'nun Tarkan'a niçin milyarlar verdiğini, Fenerbahçe'nin Boliç'e 3 trilyonu niçin verdiğini daha kolay anlarız.

Kapitalistler egemenliklerini daha sağlamlaştırmak, karlarını daha artırmak ve sürekli kılmak hedefiyle çıktıkları yolda karşılarına çıkan küçük engelleri dahi gerekirse şiddet kullanarak yok etmekten de çekinmediler ve hemen ardından gerekli yasal düzenlemeleri de oluşturdular. Kendilerine engel olabilecek karşı duruşları, halk hareketlerini, işçi sınıfı örgütlenmelerini "**vatanın bölünmez bütünlüğü ve milletin bekası için**" kanla bastırmaktan geri

durmadılar ve yeni anayasalarını halkın %97.5'lük içten desteğiyle kabul ettirdiler. İşte bu yaşanan 50 yıllık süreçte de GATT gibi, OECD, NAFTA gibi, önce AET sonra AT gibi, DTÖ gibi ve daha birçok geniş boyutlu, özünde ekonomik ama vizyonunda toplumsal yapılanmalar diye adlandırılan organizasyonlara gittiler. Ve varılan her anlaşma, oluşturulan her organizasyon bir öncekinden daha kapsamlı ve daha donanımlı oldu. Kimler için mi? Doğaldır ki kapitalistler, çok uluslu şirketler, büyük sermaye grupları, Dünya tekelleri, vs. için.

1980'lerle birlikte kar oranlarındaki hızlı ve büyük düşüşler sermaye gruplarına Dünya'nın aslında düz değil, bir küre olduğunu ve düzlemden Küreselleşen Dünya'nın yeniden yapılandırılması gereğini keşfetmelerini dayattı. Ve taş üstüne taş konularak yapılan kapitalist dünya kendini koruduğu şatosunun duvarlarını daha da sağlamlaştırmak için oldukça büyük bir atağa kalktı. YDD ile birlikte MIGA'yı (**Multilateral Investment's Guarantee Agency-Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı**) Dünya'nın gündemine koydu ve imzalattı. Türkiye 1988'de kurulan Dünya Bankası'nın bir kuruluşu olan MIGA'nın kurucu üyesidir ve MIGA kararları Türkiye'de uygulanmaktadır. MIGA kamulaştırma, özelleştirmelerin iptali, halk hareketleri, ulusal yasalar, çevre değerleri vb. her türlü politik risklere karşı yabancı tekellere ulus anayasalarının da üzerinde her türlü garantiyi sağlamaktadır. Yabancı yatırımcılar sayılan ve/veya sayılmayan nedenlerden dolayı uğradıkları zararı MIGA aracılığıyla ilgili devletten karşılayabileceklerdir. Türkiye'de MIGA'nın garantisi altındaki ilk yatırım USAŞ olup Citibank, iki Hollanda bankası, Philip Morris/Sabancı ve birçok yeni yabancı yatırım MIGA tarafından korunmaktadır.

Dünya kapitalistlerinin, çok uluslu şirketlerin azalan kar oranlarını artırmak için YDD uydurulmuş adı altında önceleri sosyalist blokta yer alan ülkelere açtıkları soğuk savaş ve ardından 3.Dünya ülkelerine yönelttikleri saldırıları sonuçta yazılı bir metinle ete kemiğe büründü ve ulusların hükümetlerinin imzasına açıldı. Amerika, Almanya, İngiltere, Fransa, Japonya, Hollanda, Belçika ve İtalya sermaye gruplarının yoğunlaştığı çok uluslu tekellerin kaleme alıp çok gizli olarak tartışmaya açtığı bu "**küresel**" yeniden yapılandırma süreci MAI (**Multilateral Agreement on Investment-Çok Taraflı Yatırım Anlaşması**) olarak isim buldu. Başlangıçta DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü)'nde tartışılan konu karşı çıkışların çokluğu ve sürecin istenilen hızda ilerlememesi üzerine OECD'ye üye 29 ülke arasında tartışmaya açıldı. 1995'de toplanan OECD Bakanlar Konseyi, MAI'nin amacını şöyle tanımlamıştı; "Uluslararası yatırımlar alanında, yatırım rejimlerinin liberalleştirilmesi ve yatırımların korunması için yüksek standartlar ve etkili anlaşmazlık çözme usulleri getiren geniş bir çok yanlı çerçeve sağlamak."

Tanımdan da anlaşılacağı ve daha önce söylediklerimizin ışığında görünen durum ABD ve müttefiki gelişmiş batılı ülkelerin tekelleri, büyük sermaye grupları GATT/DTÖ kurallarının kendi çıkarları için yeterli esneklikte olmadığı ve ülke kurallarının önlerinde sınırlayıcı bir engel olarak gördükleri ve bu olumsuz durumun kendi istemleri doğrultusunda düzenlenmesi gerekliliğini saptamalarıdır. Sorun azalan karların hızla yükseltilmesiyle;

- Doğal kaynak kullanımında herhangi bir engel olmamalı,
- Ücretlerin artış hızı sınırlandırılmalı,
- Sosyal yardımlar kesilmeli,
- Emeğin üretimdeki etkinliği azaltılmamalı,
- Sosyal güvenlik ile ilgili yasalar kaldırılmamalıdır, vs. Bunların gerçekleşmesi için çok uluslu şirketlerin özgür hareket edebilmesi yani yatırım yapılan ülkelerin uzlaşarak onaylayacağı belirli bir yasal çerçevenin oluşmasıyla olanaklıdır. İşte MAI bu talebe karşılık ortaya çıkmıştır ve içeriğiyle MAI 21. yüzyılın çok uluslu şirket hakları bildirgesi niteliğindedir. Uluslar üstü sermaye girdiği ve/veya gireceği ülkenin Devlet organından şunları MAI çerçevesinde istemekte;

-Üretimden pazarlamaya kadar mülkiyet edinme de dahil olmak üzere hiçbir sınırlama ve denetimle karşılaşmamak,

-Devletin toplum için zorunlu mal ve hizmetlerin üretim, fiyatlandırma ve mülkiyetinde ağırlıklı paya sahip olmasını,

-Gerek gelir dağılımını düzenlemek gerekse yerli sanayiye korumak amacıyla devletin düşük fiyatla üretim yapmasını ve/veya sübvansiyonlarla desteklenmemesini, bunun koşullarının yaratılmasını,

-Ülkeye gelen yabancı sermayenin girişini kontrol etmek ve ülke ekonomisine olumlu katkısını sağlamak amacıyla konulan koşulları, özellikle de üretilen mal veya hizmetlerin belirli bir bölümünü ihraç etme zorunluluğunun kaldırılmasını,

-Kalkınmanın sürdürülebilirliği amacıyla dahi olsa doğal kaynakların tüketiminde toplumsal çıkarların gözetilmesi şartlarının kaldırılmasını,

-Emeğin maliyetinin düşürülmesi için her türlü sosyal güvenlik ve yardımın yanı sıra örgütlenmesinin önüne geçilmesini,

-Üretimde kullanılacak hammadde aramalarında birincil önceliğin üretimin yapıldığı ülke olması ya da belli bir oranın bu ülkeden karşılanması ilkesinin yerine, fiyatın daha düşük olduğu başka yerlerden ithalinin serbest bırakılmasını sağlamak yönünde Devlet'ten garanti istemek, bunun yasal zemininin hazırlanmasını zorlamaktır. Ana hatlarıyla böyle sıralayabileceğimiz ama detaylarda gizli birçok yönüyle, örneğin; "yatırım yapılan ülke yatırımcılarının sahip olduğu bütün haklara tamamıyla sahip olmak, daha fazlasını isteyebilmek", "En Çok Kayrılan Ulus" ilkesi vb. MAI düzenlemesi içerisinde yer alan "Yatırımcıların ve Kilit Personelin Geçici Giriş, Kalış ve Çalışma Koşulları", çok uluslu şirketlerin amaçlarını yaşama geçirmedeki kararlılıklarını sergilemek adına çok çarpıcı, çarpıcı olduğu kadar tehlikeli bir adımdır. MAI anlaşmasının sonuçlarının rastlantılara veya bölgesel değişikliklere bırakılmaması için alınan şu üç karar da işin ciddiyetini ve uygulama kararlılığını

sergilemektedir:

-Bazı ülkelerin telekomünikasyon, savunma sanayii, içki-sigara üretimi, kültür gibi yabancı sermayenin girmesine izin vermediği alanlar bu anlaşma ile ÇUŞ (Çok Uluslu Şirketler)'a açılacak. Gümrük, vergi, kota veya tarife dışı engellerle yerli sanayinin korunması kaldırılacak.

-Yabancı sermaye hangi ülkede yatırım yaparsa yapsın, MAI'nin hükümleri geçerli olacak. Yatırım, sermaye, döviz hareketleri, kar transferi, vb. konularda sınırlandırılmayacak, anlaşmaya imza atan ülkeler, anlaşma hükümlerine aykırı davranamayacaktır. **Anlaşmadan en az 5 yıl çıkılmayacak, çıkanlar ise 15 yıl bu anlaşma hükümlerine bağlı kalacaklardır.**

-Hükümet veya rejim değişikliklerinden yabancı sermaye etkilenmeyecek. Eğer hükümetin politikalarından yabancı şirket zarara uğrarsa, bu zarar hükümetçe karşılanacaktır. Anlaşmazlıkta yabancı sermayenin bulunduğu ülkelerin yasaları değil, Uluslararası Tahkim Kurulu'nun (MIGA) kararları geçerli olacak.

MAI, sermayenin hak ve çıkarlarını daha geniş kapsamlı oluşturduğu gibi ulus devletin de altını oyarak devletlerin yasama ve yargı gibi iç organlarının hemen hemen tüm yetkilerini elinden alıp, devletlerin koyduğu kurallara uyulamayabileceğini de belirtmektedir. Aynı zamanda bu anlaşma ile çok uluslu şirketler iş yasalarına uyma zorunluluğundan kurtulduğu gibi sosyal kurallara ve düzenlemelere uymak zorunda da kalmıyor. MAI yalnız ticari, ekonomik yapıda değil; hükümetler, sivil toplum örgütlerinin de anlaşmaya bağlılığını istiyor. Bu da MAI ile birlikte gelişecek süreçte "Büyük Birader" in küreselleşmiş yeni Dünya'da yaşamı organize etmek, denetlemek ve sürekli kılmak yolunda önemli ve büyük bir adımı yaşama geçireceğini gösteriyor.

MAI ve onun yasal jandarması MIGA resmen olmasa bile uygulamada ülkelerin gündemine girmeye başlamış ve hatta sonuçları belirlemeye başlamıştır. Uzakdoğu ülkelerindeki büyük ekonomik kriz, büyük işsizlik dalgası, Güney Amerika ülkelerindeki yapısal değişimler, tüm 3. Dünya ülkelerine dayatılan özelleştirme dalgası, devletin yaşamın tüm alanlarından çekilmesi vb. uygulamalar YDD'ne ilişkin somut gelişmelerdir. Türkiye de bu kararları 1990'lı yıllarla birlikte göreceli ve aşamalı olarak uygulamaya başlamıştır. Yargı kararlarına karşın uygulanan özelleştirme çalışmaları, iş yasalarının uygulanmasında görülen aksaklıklar, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma, ILO yasalarına aykırı uygulamalar, AIHS'ne aykırı uygulamalar ve en önemlisi yabancı sermaye girişindeki artış MAI'nin kağıt üzerinde olmasa bile yaşamın pratiğinde uygulanmaya başlandığının göstergesidir. Türkiye'ye giren yabancı sermayenin ekonomideki görece ağırlığı 1998'de %2.5 iken 1995'de %3.7'ye yükselmiştir.

MAI ile ülkelerin kültürel ve sosyal yaşamları da olağanüstü etkilenecektir. Telif hakları ile başlayan uluslararası kültür hegemonyası ülkelerin kendi kültürlerini sergilemek, üretmek, geliştirebilmek için hiçbir özel çalışmaya izin vermiyecektir. Toplumun etik kurallarında başlayacak olan erozyon, insanların estetik ölçülerine kadar ve giderek insanların davranış biçimlerine

kadar insani olan herşeyi yıkıp gidecek tek tip robot insanlar yaratılma yolunda büyük bir aşama katedilecektir.

İşte MAI ve MIGA budur. Türkiye'de ÇİTOSAN'a ait 5 fabrikanın Danıştay'ın iptal kararına karşın Fransız firmalarına satışının, USAŞ'ın SAS'a satışının başlattığı bu süreç bugün doğal kaynaklarımızın anlaşmanın özüne bağlı kalınircasına satışına kadar yaygınlaşmıştır. 12 Eylül sonrası emekçi kesimler üzerine uygulanan politikalarla çalışan sayısının arttığı bir ortamda 1/3'e indirilen sendikalı çalışan sayısı, örgütlenmenin engellendiği, sendikasızlaştırmanın yaşama geçirildiği, apolitikleştirilmenin bir politik/siyasal seçim olarak dayatıldığı Türkiye, MAI'nin uygulandığı bir ülke olduğu gerçeğini sergilemektedir.

MAI ve MIGA "tek kutuplu" dünyanın, çok uluslu tekellere sağladığı hareket alanı üzerinden yürüyor. İlginç olan şudur ki sermayenin uluslararası dolaşımı olabildiğine serbestleştirilirken, emeğin uluslararası dolaşımı ve örgütlenmesi en şiddetli engellemelerle kısıtlanmaktadır. Bu olgu uluslararası sermayenin emeği daha kolay ve ucuz sömürebilmesi yönünde işleyen MAI'nin gereksindiği bir durumdur.

Bu her iki oluşum insanlığın gelişmesi ve ilerlemesi için büyük birer engel olarak karşımızda dururken, gerçekte birer ekonomik olgu olmayı aşmakta; aydınıyla, emekçisiyle, bilim adamıyla,

sendikaları, kitle örgütleriyle ve tüm dayanaklarıyla bağımsızlıkçı bir karşı duruşu gerektirmektedir. Sessiz kalmanın, onaylamakla eşdeğer sayılacağı bilinmelidir. Enerjinin, haberleşmenin, tütünün, yeraltı/yerüstü doğal kaynaklarımızın, eğitim, sağlık sistemimizin ve giderek yaşamın her alanının hoyratça uluslararası sermaye ve onun işbirlikçilerince talan edildiği bir dönemde bağımsızlıkçı bir politika çerçevesinde oluşacak güçbirlikleri ülkeyi kurtaracak tek bağımsız güç olarak hareketin merkezine oturacaktır. Tüm demokrasi yanlısı örgütlenmeler gibi elektrik mühendislerinin örgütlü gücü EMO ve TMMOB da bu kavgada üzerine düşeni hiç çekinmeden yerine getirecektir.

Başvurulan Kaynakçalar:

- Evrensel Kültür Dergisi 77. sayı Nuray Sancar (MAI'ye Hayır)
- **Fatih Polat** (Küresel Kapitalasyonlar MAI ve Bağımsızlık)
- **Levent Tüzel** (MAI: İnsanlığın Geleceğine Yönelik Bir Tehdit)
- **Fikret Başkaya** (İlyce Gündükleşmiş Ulusal Alanın Sonu)
- **İzzettin Önder** (Çevre Ülkelerde Nispi Fakirleşme Görülecek)
- **K. Tekin Sürek** (Yeni Dünya Düzeni'nin Dikensiz Pazarı)
- **Prof. Dr. İzzettin Önder** (MAI ile ilgili iki adet yazısı)
- **DİSK ve Birleşik Metal-İş Dış İlişkiler Sorumlusu ve Araştırmacı Gaye Yılmaz** ile MAI üzerine bir söyleşi)
- **Türk Harb-İş Sendikası MAI Raporu**

ÖZİŞİK

TİCARET KOLL ŞTİ.

Faruk ÇABUK - Feridun ÇABUK

"TOPTAN ELEKTRİK VE AYDINLATMA MALZEMELERİ"

PHILIPS

"Her türlü ampul ve armatür çeşitleri"

VI-KO • EMFA • VEKSAN

KLAS KABLO • DEMİRBAĞ

UNEX KABLO KANALLARI

OSRAM • SIEMENS • PELSAN

ÖRNEK KLEMENS • CEMDAĞ

Merkez : 1317 Sk. Kantarcıoğlu Han No: 12-13 **Tel:** 0.232.483 78 49 - 425 70 74 **Fax:** 0.232.489 90 60 Çankaya - İZMİR
Şube : Hacı Mehmet Merdar İş Mrk. 1203/4 Sk. No:9/07 **Tel:** 0.232.469 60 27-469 70 75 Yenişehir- İZMİR

ETİK KURALLARININ OLUŞTURULMASI VE ETİK SORUNLARININ ÇÖZÜMÜNDE MESLEK ODALARININ GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Mühendislik bir profesyonelliktir. Profesyonelliği sıradan bir meslekten ayıran en önemli özellik ise insanlığa hizmet etmenin öncelikli amaç oluşudur. Mühendislik ürünleri ister bir tasarım, isterse bir imalat olsun, bilimsel metodlar kullanılarak test ve kontrol edilebiliyor, değerlendirilebiliyordu. Ancak etik alanında, genel felsefi teoriler ilk çağlara kadar inmekle beraber, mühendislerin kararlarını test edebilecekleri ya da davranışlarını ayarlayabilecekleri kurallar dizini mevcut değildi. İşte bu boşluk mühendislikte etik kurallar olan gereksinimin birinci gerekçesi oldu. İkinci gerekçe ise yine mühendisliğin bir başka özelliğinden kaynaklanıyordu. Mühendisler, almış oldukları eğitim sonucu müşterilerinden ve toplumdaki farklılaşıyor, üstünlük sağlıyordu.

İhtisaslaşmış, bilgi ile donanmış mühendisler toplumun çok faydalı üyeleri olabileceği gibi aynı zamanda çok tehlikeli üyeleri de olabilirdi. Bu üstünlük karşısında müşterileri ve toplumu mühendislerin bir tür insafına bırakmamak, korumak için önlemler gerekiyordu.

İşte bu iki temel gerekçe mühendislikte de etik kuralların oluşturulmasını zorunlu kıldı.

Ülkemizde mühendislik sektörünü "etik kurallara kavuşturma"nın zamanı gelmiş ve geçmektedir. Bu yazıda kurallar hazırlanırken akla gelebilecek bazı sorulara yanıt aranmaya çalışılmıştır.

Etik kurallar tek mi olmalı ?

Farklı mühendislik disiplinlerinin ayrı etik kurallara sahip olması o mühendislik disiplininin kendine özgü etik sorunlarının tümünü ele alma ve böylece gereksinmeyi karşılaması açısından ilk bakışta yararlı görülmektedir. Ancak farklı disiplinlerin farklı kurallar yazmaya başlaması bunlar arasında aynı temel soruna farklı yorum getirilmesine neden olabilecek ve daha sonra bunların birleştirilmesinde, ortak metin hazırlanmasında sorunlar yaratabilecektir.

Etik kurallara sahip çoğu ülkede farklı disiplinler önce kendi etik kurallarını hazırlamışlar ancak bunun sorunu çözmediğini görerek ortak bir metin hazırlama gereksinimi duymuşlardır. Bu gereksinim sonucunda ABD'de NSPE, Avrupa'da FEANI, dünyada WFEO etik kuralları hazırlanmıştır.

Öneri : Önce tüm mühendislik disiplinleri için geçerli ortak etik kurallar metni kabul edilmelidir. Ancak gereksinim duyan disiplinler, ana metinle çelişkil olmamak kaydıyla tamamlayıcı nitelikte ekler yapabilirler.

Etik kurallar mühendisin uygulama sürecindeki konumuna göre ayrı ayrı mı yazılmalıdır ?

Mühendislerin üretim ve hizmet sürecindeki rolü ve ilişkileri değişikçe etik sorunların da farklılaşması, yeni boyutlar kazanması doğaldır. Ekonomiyi düzenleyen ve sınırlamalar getiren düzenlemelerden yoksun toplumlarda bireysel çürümeler yoğunlaşır ve ilişkilerde iyiden ve doğrudan sapmalar artar.

Bazı düşüncelere göre kapitalist ekonomilerin üretim ilişkileri bireyleri ahlaksızlığa iter. İş daha da ileri götürüp bu tür ekonomilerde etik kuralların uygulanamayacağını öne sürenler de olmuştur. Nitekim, batıdaki bir nükleer kazasından sonra, bir bilim adamı olan Sovyet Bilimler Akademisi Başkanı olayı "bu tür kazalar yalnızca karın güvenliğinin önüne konulduğu kapitalistik bir toplumda olabilir" şeklinde değerlendirmişti. Tabii bu konuşma yapıldığında henüz dünyanın en büyük nükleer kazalarından bir tanesi olan Çernobil Santrali patlamamıştı.

Tüm bu karmaşıklığa karşın insanlar için "iyi", "doğru" ve "güzel" davranışlar evrensel özelliğe sahiptir. O halde bu davranışlar tek bir sistematik içinde toplamak mümkündür.

Öneri: Mühendisin uygulama sürecindeki konumuna bakılmaksızın herkese hitap edecek tek bir etik kurallar metninin benimsenmesidir.

Etik kurallar yazılırken nelere dikkat edilmelidir ?

Etik kurallar mesleği, meslekdaşı ve toplumu önemli ölçüde etkiler. Özellikle toplumun o meslek grubuna bakışını belirler. Bu nedenle kuralların yazımı büyük özen ister.

Etik kurallar meslekdaşların ;

- Kendi kendileriyle,
- Meslekdaşlarıyla,
- Toplumla,
- Meslek örgütleriyle olan günlük ilişkilerine yön verecek nitelikte olmalıdır.

Bu kuralların amacı ;

- Genellikle kabul edilmiş pratik standartları oluşturmak,
- İyi niyetli meslekdaşları desteklemek,
- Onay görmüş bu standartlara uymayacakları caydırmak,
- Mesleği, meslekdaşı ve toplumu geliştirmek, olarak belirlenmelidir.

Etik kurallar yazılırken ;

Çok dar kapsamlı hazırlanıp, temel sorunlar yoruma açık bırakılmamalıdır,

Çok detaya inip, özel ve nadir görülen sorunlar arasında kaybolunmamalıdır,

Karmaşık ifadeler yerine, sade cümleler kullanılmalıdır,

Üslup olarak nelerin yapılmaması veya yasak olduğunu yazmaktan mümkün olduğunca kaçınılmalı, "olumlu yaklaşım metodu" kullanılarak nelerin doğru davranış olduğu belirtilmelidir.

Makul bir biçimde uyulabilir nitelikte olmalıdır. Uyulması olanaksız kurallara sahip bir örgütün otorite ve etkinliği sağlaması mümkün değildir.

Etik kuralların onaylanması ile iş bitiyor mu ?

Yukarıdaki maddede belirlenen çerçeve, etik kuralları 20-30 adet özlü cümle ile sınırlamaya götürür. Halbuki ikinci madde de mühendisin uygulama alanının ne kadar ve ilişkilerinin ne denli karmaşık olduğuna değinilmişti. Bu çelişkiyi gidermek ve mühendise yol göstermek için ek yöntemlere gereksinim duyulması normaldir.

Öneri : Yazılmış ve onaylanmış etik kuralları çeşitli özel olay ve konularda yorumlayan, örnek sorular sorup cevapları toplayan, değerlendiren, kamuya açılan, bir çeşit "fetva" veren bir "etik kurulu" oluşturulmalıdır. Ceza vermek gibi bir görevi olmayan bu kurul üyelerinin; mühendislik eğitimi felsefesi ve/veya uygulamalarında yoğun deneyime sahip etik kurallara saygısıyla tanınmış kişilerden seçilmesi düşünülebilir. Bu kurulun kararları ve gerekçeleri mühendisleri eğitmek ve yol göstermek amacıyla periyodik teknik dergilerde yayınlanabilir.

Etik kuralları hangi örgüt hazırlamalı ve uygulamalı ?

Mühendislik topluluğunda bunun için iki tür örgüt yapısı vardır. Bunlardan birincisi, daha önceki bölümlerde kuruluş amacı açıklanan yasa ile kurulmuş özel kesim için zorunlu, kamu kesimi için ihtiyari üyelik öngören ve sektörü düzenlemekle görevlendirilmiş TMMOB'dur. Diğer tür örgütler ise, dernekler yasasına göre faaliyet gösteren üyeliğin ihtiyari olduğu mesleki derneklerdir. Üyelerin belirli amaçlar etrafında toplanan, bu dernekler mühendislik mesleğinin gelişmesinde giderek daha önemli roller oynamaktadır.

Öneri: Görünen odur ki ülkemizde de, "meslek dernekleri" mühendislerin üniversite sonrası eğitimi, teknik standartların ve kodların hazırlanması ve geliştirilmesine katkıda bulunurken; mühendislerin sertifikasyonu, kayıtları ve etik kuralların hazırlanması, uygulanması ve denetlenmesi görev ve sorumluluğu TMMOB'a düşmektedir.

Etik kurallar ihtiyari mi, zorunlu mu olmalı ?

Etik kuralların zorunlu olarak uygulanıp uygulanmamasında o ülkenin gelişmişlik düzeyi ve demokratik yapısı belirleyici rol oynar. Belirli seviyeye erişmiş toplumlarda, sadece kuralların belirlenip duyurulması yeterli olabilir.

Öneri: Türkiye gibi demokratik sistemin kurumsallaşmadığı, hak arama ve yanlış yaparı uyarma alışkanlığının bulunmadığı, "bana dokunmayan bin yaşasın" mantığının toplumsal ilişkilerimizi belirlediği, herşeyin "devlet baba" dan beklendiği bir ülkede etik kuralların da zorunlu olarak uygulanması kaçınılmazdır.

Etik kuralların eğitimi nasıl olabilir ?

Öneri: Etik kuralların mühendislik öğretiminin son sınıfında örneğin "mühendislik pratiği" adı altında verilebilecek bir ders içerisinde zorunlu olarak öğretilmesidir. Bu derste etik kuralların yanısıra, mühendislik yasa ve yönetmelikleri, şartname hazırlama, teklif verme, ekonomik ve mali analiz gibi mühendislerin mesleğe atıldıklarında büyük eksikliğini hissettikleri konularda bilgiler ya da başvurabilecekleri kaynaklar aktarılabilir. Örneklerin, incelenilebileceği, grup çalışması alışkanlığının geliştirilebileceği ders, kredili not yerine, "geçer" / "kalır" şeklinde değerlendirilebilir.

TMMOB'nin ek akademik görevde temininde yardımcı olabileceği bu dersin bir an önce mühendislik eğitiminde yerini alabilmesi için gerek YÖK, gerekse doğrudan mühendislik

fakülteleri dekanları nezdinde girişimde bulunulmasında yarar vardır. Etik kuralların eğitimi amacına yönelik bir diğer uygulama olarak meslek etiğinin özü niteliğinde tüm disiplinler için ortak bir "mühendis yemini" hazırlanabilir ve meslek odalarına kayıt olunurken bir törenle uygulanabilir.

Yönetmelik hazırlıklarına başlanılan "sertifikalı mühendis" ünvanı alabilmek için gerekli eğitim kurslarında da etik kurallar örnek çalışmalarını ile birlikte aktarılmalı, bu çalışmadan geçmeyenler, eğitimin diğer aşamaları olan deneyimli mühendis yanında çalışma, staj v.s. 'ye başlatılmamalıdır.

Çok mu geç kalındı ?

Klasik bir söylem vardır: "Mühendislik ve sorunları ülkemizin koşullarından soyutlanamaz". Bu yaklaşımla konuyu değerlendirdiğimizde etkisizliğin prim yaptığı ve teşvik edildiği ülkemizde diğer mesleklerle göre çok fazla geride kalmadığımızda ortaya çıkmaktadır.

Öneri: Vakit daha da geçmeden ve başkaları bizim uyacağımız kuralları bize dikte ettirmeden önce, biz düğmeye basmalı ve mühendisliğin prestijini yükseltip, toplumda layık olduğu konuma yükseltmeliyiz. TMMOB ve bağlı Odalar mühendislikte etik kurallar ve bu kuralların yorumu, eğitimi ve geliştirilmesi için mekanizmalar oluşturulmalıdır.

(Mak. Müh. Ethem ÖZBAKIR 3.Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi)

S
Sanel

MÜH. SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.

**Proje-Mühendislik İmalat-Taahhüt
Müşavirlik Hizmetleri**

- Enerji Nakil Hatları
- Trafo Merkezleri
- Aydınlatma ve Güç Tesisleri
- Kompanzasyon Tesisleri
- Otomasyon (PLC) Uygulamaları
- Tesis Projelendirilmesi, Taahhüt ve Bakımı
- A.G. ve O.G. Enerji Dağıtımı
- AUTOCAD ve MEGACAD Uygulamaları
- Paratoner ve Topraklama Tesisleri

**A.G. ve O.G. Elektrik Malzemeleri
Pazarlama ve Satış**

BAYİLİKLERİMİZ

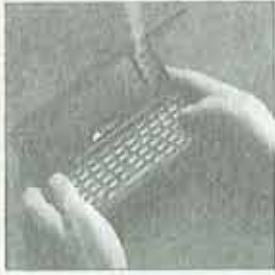
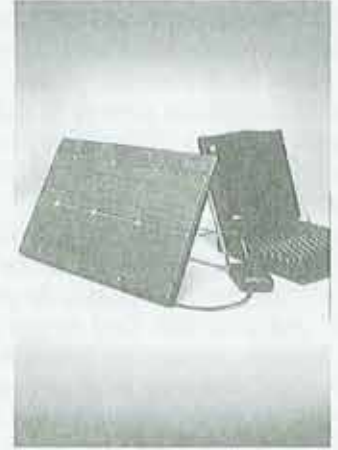
TEKAP - PHILIPS - AKSA - ESİTAŞ - DEMİRBAĞ (UNEX)
KARACA KAİM - ERSAN KABLO - BERSAN - BUFER LEGRAND

1203/8 Sokak No.3/D Remzibey İş Merkezi Yenışehir - İZMİR
Tel : 0.232. 459 26 17 - 457 43 20 • Fax : 0.232. 459 63 87

TAŞINABİLİR GÜNEŞ ENERJİSİ SİSTEMİ

SunWize taşınabilir güneş enerjisi sistemi laptop bilgisayarlar, bataryalı cihazlar ve diğer taşınabilir cihazların enerji yüklemesi için geliştirilmiş bir sistemdir. Özellikleri, 9W gücünde olması, maksimum ışık yoğunluğunu ölçen LCD ölçüm sisteminin bulunması, multi-volt kontrolü, hafif, dayanıklı, tamamen güneş hücreleriyle kaplanmış olmasıdır. Bu sistem enerji olmayan alanlarda, arazi çalışmalarında (gaz ve petrol endüstrisi, haberleşme, vb.), iş seyahatlerinde, askeri alanlarda kullanıma oldukça uygundur.

*SunWiz Technologies,
Dep. CN, 1151 Flatbush Rd., Kingston,
Newyork 12401 U.S.A
Tel : + 1-914-336-0146 • Fax : +1-914-336-0457*

HASTA VERİ İLETİŞİM SİSTEMİ

Data Critical Corp. iki yeni "Hasta Veri İletişim Sistemi" geliştirdi. Herikisi de çok hızlı ve doğrulukta çalışan bu sistemlerde hastanın hayati işaretleri ve dalgaları doktorlara ve hemşirelere gönderilir. StatView Sistemi'nde bilgi hastanenin hasta-izleme şebekesinden alınır ve ilgili hemşirenin monitörüne iletilir. Bu uygundur, fakat taşınabilir sistemin işletilmesi daha kolaydır. Bu sistemde (MobileView System) her hasta için kişisel bilgiler ayrıca saklanmakta, ilerideki referanslar için alarm durumları korunmaktadır. Hastandan uzak bir yerden doktor kritik bilgiye MobileView System yoluyla ulaşabilmektedir. Oldukça güvenli olan bu sistemde text ve ses iletişimi de sağlanabilmektedir.

*Data Critical Corp.,
Dept CN, 2733 152nd Ave. NE, Redmond,
Washington 98052 U.S.A
Tel : +1-425-885-3500 • Fax : +1-425-885-3377*

HAŞERAT ÖNLEYİCİ ALET

Tranasonic CIX alet geniş bir alanda ultrasonic ve sonic sesler yayarak böcek, örümcek, fare, yarasa, sincap gibi hayvanların bu alana girmesini önlemektedir. Kullanımı çok basit olan bu cihazın etki alanı 325m²'ye kadar çıkabilmektedir. Ayrıca bu alet alternatif olarak tehlikeli zehir ve kimyasal madde yayabime özelliğine de sahip olabilmektedir.

*Weitech, Inc., Dept.
CN, P.O. Box 1659, Sisters,
Oregon 97759 U.S.A
Tel : +1-541-549-0205 • Fax : +1-541-549-8154*

OTOMOBİLLER İÇİN CD

Pioneer'ın 50 disk kapasiteli CD Server'ı ile arabada elinizi direksiyondan ayırmadan istediğiniz parçayı dinleyebileceksiniz. Sesle kumanda edilebilen cihazda istediğiniz müziği dinleyebildiğiniz gibi radyoyuda devreye sokabiliyorsunuz. Ses kumandasız CD Server'ın fiyatı 650 dolar, ses kumandalısı 900 dolar.

*Pioneer Electronics,
2265 E. 229th St., Long Beach
CA 90810 U.S.A*

BİR ÖZELLEŞTİRME ÖYKÜSÜ...

Devlet olmanın verdiği sorumluluk nedeni ile idare bu görevi her aşamada gözetmek durumundadır. Devletin, yaptığı bir işte bu en temel özelliğini gözardı etmesi düşündürücüdür.

Bilindiği üzere hükümet 3096 sayılı TEK dışındaki şirketlerin Elektrik Üretim İletim Dağıtım Esaslarına İlişkin Kanun Hükümleri'ne göre TEDAŞ Dağıtım Müesseseleri'nin ve TEAŞ'a ait elektrik santrallerinin işletme haklarının özel sektöre devri işlemlerini büyük bir hızla yürütmektedir.

Son olarak ihaleye giren sadece iki şirket olmasına karşın bu iki şirketin birleşerek oluşturdukları yeni şirketin Manisa ve İzmir bölgesinde görevli şirket olmasına dair Bakanlar Kurulu kararı 14/6/1998 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Bundan sonra GEDAŞ AŞ ile Bakanlık arasında hazırlanacak olan sözleşme Danıştay 1.Dairesi'ne gidecek -ki gitmiştir-. Danıştay 1.Dairesi bu sözleşmeyi denetleyecektir. Ancak bu denetim Yargı denetim yetkisinin kullanılması anlamında bir denetim değildir. Bu nedenle 1. Dairenin kararları Danıştay'ın Yargı daireleri olan diğer daireleri için bağlayıcılık taşımaz. Ancak Danıştay'ın mütalaa ile görevli dairesinin karar olması nedeni ile en azından bir kısım dairenin görüşünü belirtir.

Bu aşamada iken Danıştay 10.Dairesi ilginç bir karar verdi. Danıştay 10. Dairesi İzmir bölgesinde 09.10.1991 tarih 91/2325 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca Senkom AŞ'nin görevli olduğuna karar verdi.

Konunun daha iyi anlaşılması için işlemlerin gelişimini yinelemekte yarar var.

Öncelikle 3096 sayılı Kanun eski bir Kanun ve bir çerçeve Kanunu. Kanun yalnızca elektrik üretim iletim ve dağıtım ile görevlendirilecek şirketlerin hangi makamlar tarafından önerileceğini ve seçileceğini düzenlemiştir. Bunun dışında ne seçim usullerine, ne bu şirketlerin sahip olması gereken kıstaslara, ne de görevlendirmenin ayrıntılarına ilişkin hiçbir düzenleme içermemektedir. Bu açıdan bir çerçeve kanunu olarak nitelendiriyoruz.

Kanun yürürlüğe girdikten sonra uzun süre hiçbir işleme konu olmamıştır. Nihayet 1991 yılında bu Kanuna göre birkaç şirketin görevlendirilmesine karar verilmiştir. Örnek olarak bunlardan birkaçı, İstanbul'da Aktaş AŞ, Kayseri'de Kayseri ve Cıvırı Elektrik Türk AŞ, İzmir'de Senkom AŞ, Aydın-Muğla-Denizli'de Aydem AŞ.

Bu şirketlerden AKTAŞ ile Kayseri AŞ sözleşme imzalanmış

olup şirketler görevlerini hala sürdürmektedirler. Ancak AKTAŞ, daha çok sorunları nedeni ile kamuoyu tarafından bilinmektedir. Bir dönem kamu borçlarını ödememiş, birçok soruna neden olmuştur. Diğerleri ile ise sözleşme imzalanmadığı için görevlerine başlayamamışlardır.

Bakanlar Kurulu daha önce görev verdiği SENKOM AŞ'ye ait kararı, 13.11.1996 tarih ve 96/8811 sayılı kararı ile iptal etmiştir. Ancak konu Danıştay'a taşınmış ve Danıştay, Bakanlar Kurulu'nun bu kararını iptal etmiştir. **Bu durumda şu anda İzmir'de iki elektrik dağıtım şirketi görevlidir. SENKOM AŞ ve GEDAŞ AŞ.**

Danıştay'ın iptal gerekçesi tek bir nedene bağlıdır. **Devlet verdiği sözü tutmak zorundadır.**

Evet, Devlet olmanın verdiği sorumluluk nedeni ile idare bu görevi her aşamada gözetmek durumundadır. Devletin, yaptığı bir işte bu en temel özelliğini gözardı etmesi düşündürücüdür.

Aslında tüm yargı kararlarında bu nitelik ön planda tutulmak istenmiştir. Nitekim Anayasa Mahkemesi özelleştirmeye ilişkin içtihatlarında şu nitelikleri kıstas almıştır.

- Özelleştirmede kamu yararı olmalıdır.
- Özelleştirilecek işletme, mal vs. belirli ve sınırları çizilmiş olmalıdır.
- Özelleştirme konusunun değeri objektif kriterlere göre belirlenmelidir.
- Özelleştirme usulleri kanunla düzenlenmelidir.

Bunların yanısıra özelleştirme kamu hizmetlerine ilişkin olduğunda mutlaka imtiyaz sözleşmesi niteliğinde olmalı, en basit örneğiyle, yabancı bir konsorsiyum sözkonusu olduğunda mütakabiliyet esasları gözetilmeli, Türk yasaları ve Türk mahkemeleri görevli olmalıdır.

İdareler bu işlemleri yerine getirirken yeterince hassas mı? Ne yazık ki değil. Nitekim bu güne kadar uygulamalar hep Yargının bu basit ve objektif kriterleri nedeni ile işlem gerleye dönmektedir.

En son Senkom AŞ kararı da bunun bir örneği.

Şimdi 10. Dairenin bu karardan sonra 1.Dairenin İzmir ile ilgili kararını bekliyoruz.

HÜKÜMET EKONOMİYİ NASIL DÜZELTECEK !

Bakanlar Kurulu Üyeleri kendi aralarında altınlı kabul günü düzenleyerek, hazineye önemli bir gelir elde edecekler.

Güneş Taner, Ebru Gündeş'le klip çevirecek, Şamdan dergisine erotik pozlar verecek.

Türkücü **Kamil Sönmez**, pop grubu Spice Girls'e altı yıllığına kiraya verilecek.

Hüsamettin Cindoruk, kulaklarının arkasına Coca Cola ve Orkid reklamı alacak.

Nadide Sultan'dan "meme vergisi", **Gülgün Feyman**'dan "mimik vergisi", **Erol Evgin**'den "peruk vergisi" alınacak.

İmren Aykut, 35 milyon aylıkla Hülya Avşar'ın bebeği Zehra'ya bakacak.

Devletin demirbaşı, en büyük KİT **Süleyman Demirel** özelleştirilecek.

Transfer rekoru kıran Galatasaray'lı Hakan Şükür, **Mustafa Taşar** tarafından kaçırılarak yüklü bir fidye istenecek.

Meclis **tuvaletleri** paralı olacak.

Kredi taleplerine olumsuz yanıt veren **IMF Heyeti**'nin cüzdanları çarpılacak.

Alınan bu kararlarla ekonomide bir düzelve sağlanmazsa daha "**radikal**" önlemlere başvurulacak.

ŞİMDİLİK BAĞIMSIZ

Yedi kez parti değiştirip "**şimdilik bağımsız**" milletvekili Kubilay Uygun intihara kalkıştı! Bir arkadaşının yaptığı "**Tek partili döneme geri dönüyoruz.**" esprisini gerçek sanan Uygun son anda kurtarıldı.

ŞEBEKEYİ ŞEY BASTI !

Yıllardır teknolojiye, bilgiye, çalışanlarına yatırım yapmayan, kaynak ayırmayan, kurumu gün gün zayıflatan, çökerten zihniyet, çalışanların yaşadığı mekanlara karşı duyarsız.

21 Mart, 10 Ocak ve 1 Nisan'da su baskınlarına uğrayan Alsancak'taki I. Bölge İşletme Baş Mühendisliği geçtiğimiz ay da kanalizasyon işgali altındaydı.

... .. !

Geçen sayımızda Özfatura'nın "**Neyin Bayramı?**" başlıklı yazısına "**Bayram Senin Neyine**" başlıklı ve TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu imzalı yazıyla cevap vermiştik.

Bu açıklamanın basında yer almasından birkaç gün sonra Özfatura, yine özel bir yazı yazarak bizi "**cevapladi**" ya da öyle sandı. Çünkü biz yazıda cevap olacak tek bir satır bulamadık. Yine de "**erkekseniz**" der gibi "**fikirlerimize karşı görüş ifade eden sekterliğinizi bizim yazımızı da tüm üyelerimize ulaştırarak...**" deyip devam eden isteği, Yönetim Kurulumuz tarafından, iki yazı yanyana basılarak gerçekleştirildi.

Odalar demokratik birer kitle örgütüdür, her görüşü barındırır ve yaşatır. Bu yüzden demokrasinin en iyi işlediği bu kurumlarda Başkanlara cevap vermek biraz zaman alır. Çünkü bu, kurullarda görüşülür, tartışılır ve karar alınır. Kişiselleştirilmiş ve bireysel yönetimler herhalde Büyükşehir'e ait. Siz de Meslek Odalarına her fırsatta sataşacağımıza kentle ilgilensiniz, sabah-akşam üç saati yollarda harcamasak, derin nefesler alarak körfezden geçebilseniz, Kordon'daki tüp geçişin kaçta malolacağını bilebilsek, halkla birlikte kararlara katılabilsek, eleştirilerimizde "**savunduğunuz milli davaya karşı**" olmakla suçlanmasak, ne iyi olur.

Hele harcanan dört uzun yıl arkanızda dururken...

SENDİKA YASSAN !

İstanbul Küçükköy'de **KÖHLER** Elektrik Sayaçları AŞ'de çalışan 35 işçi, Birleşik Metal-İş Sendikası'na üye oldukları gerekçesi ile işten çıkarıldı. İşten çıkarılmalarına tepki gösteren 50'ye yakın işçinin de işine son verildi.

Teknolojiye yaptıkları yatırımlarla övünen **KÖHLER**'ciler çalışana yaptıkları ziyetle de utanmalılar. Sayaç tüketicilerinin dikkatine!..